

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap, a hófői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai-utca 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 > 50 >
Helyben na. noz. árdva:
Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt — kr.
Vidékire postán szállítva:
Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 > 50 >

NAGYVÁRAD, február 13.

Kanea bombázása.

A görög hajóraj, mely két nappal ezelőtt György herceg vezetésével a görög nemzet óriási lelkesedése között indult ki a pireusi kikötőből, ma Kaneanál tíz embert partra szállított, hogy védelmezzék meg a törökök ellen a görögök templomát. A törökök nyomban megölték majd mindeket erre a görög tengernagy kiadta a parancsot, hogy rögtön kezdjék el Kanea bombázását.

Ennek a beláthatatlan következményekkel bíró, valószínűleg világtörténelmi jelentőségű eseménynek hírért hozta e percben a táviró. Néhány órával ezelőtt még megnyugtató választ adtak a diplomaták Bécsben, Berlinben, Londonban és Szent-Pétervárott (Budapest — persze nem számít az európai concertben) egyaránt. Azt hirdették, hogy a görög hajóhadat még a krétai vizekre sem engedik a nemzetközi hajóhadak, hanem a határról egyenesen vissza fogják tolonczolni a pireusi kikötőbe, — és ime már megszólalt az első bomba. A diplomaták nehezen érthető beszéde tegnap még azt hirdette, hogy egyértelműleg megakadályozzák, ha a görögök háborút akarnának kezdeni, — elég lett volna Seymour tengernagynak, a krétai partok közelében horgonyozó nemzetközi hajóraj parancsnokának egyetlen intése, — és ez az intés elmaradt, a görög hajók pedig Kréta szigetének éppen azon a részén érték el a partot, ahol legnagyobb mértékben folyt a keresztények mészárlása.

A háboru tehát megkezdődött. Most már csak az a kérdés, hogy komoly-e a nagyhatalmak képviselőinek az az elhatározása és kitudják-e majd vinni, hogy lokalizálják a tüzet, hogy ne engedjék tovább harapózni a háborunak lángjait?

Az öreg György király, aki 34 esztendő uralkodása alatt most már negyedszer kísérti meg Kréta annektálását, az elmúlt nyáron bejárta az európai udvarokat, melyek közül hárommal rokonságban áll. Londonban és Berlinben valószínűleg biztatást kapott, Pétervárról bizonyosan jóindulatu semlegességről biztosították, Bécsben pedig türelemre intették, hogy várjon, míg magától ölébe hull az erett-gyümölcs. Ő már nem akart tovább várni. De mikor másodszülött fiát útnak indította bizonyára nemcsak kis nemzete (2.189,000) ősi vitéségében bizott, hanem a nagyhatalmak támogatásában.

De vajjon a nagyhatalmak elérkezettnek látják-e már az idők a megkezdésére annak a nagy háborunak, amelyre évtizedek óta készülnek s amelytől rettegve fél egész Európa? Ha igen, akkor Kanea bombázata világtörténelmi esemény, melynek epilógusa az európai Törökország felosztása lesz.

A gyűnyag régóta gyűl a Balkán félszigeten. Bulgária, Macedónia, Rumélia és Albánia csak a kedvező alkalomra várnak, hogy megtámadhassák a haldokló Törökországot. Egyrészt a függetlenség utáni vágy, másrészt és talán még inkább a vallás védelme ösztönzi őket fegyvert fogni. Egyik nagy társadalom-philozophus Cortez Donozo mondotta, hogy minden

nagy politikai és társadalmi kérdés hátterét a vallás képezi. Ez a kulcsa a keleti kérdésnek is, mely talán most már közel van megoldásához. A mohamedán vallásu török három századdal ezelőtt meghódította Európa keletét fegyverrel, de alattvalói nem hódoltak meg Mohamed vallásának, mely nem terjesztője, hanem ellensége volt a civilizációnak. A szultán nemcsak uralkodó, hanem kalifa is egy személyben. Ennek megfelelőleg rendezte be európai tartományait is.

Például Kréta lakosságának több, mint $\frac{2}{3}$ -a keresztény, de azért a 90,000 főnyi török uralkodott mai napig. Tavaly már kötelezték a nagyhatalmak a szultánt a szükséges reformokra, de a szultán mindez ideig nem léptette életbe azokat. A keresztények mészárlása ismét napirenden volt s ez volt oka (vagy legalább ürügye) Görögország elszánt fellépésének.

A hidegen számító nagyhatalmakat persze nem a kereszténység védelme, hanem a hatalmi érdek vezeti. Mindeddig nem tudtak megegyezni Törökország felosztásán, ez késleltette a keleti kérdés megoldását. Ha nincs még kész az új térkép, akkor fellépnek együttesen Görögország ellen, vagy pedig — ha a hadi szerencse hagyományosan most is elfordul a törökökkel, meghajolnak a fuitaccompli előtt, — de még meghagyják néhány évig a törököt többi európai birtokai élvezetében.

Ha pedig kész a térkép az osztozkodásra, akkor néhány nap múlva megjelenik a mozgósítási parancs és megkezdődik e század legnagyobb háborúja.

A „TISZANTÚL“ TARCZÁJA.

A vén leány.

Irtta: MINNA CANTH.

Az író engedélyével finn eredetiből fordította:

VINCZE JÓZSEF.

Csak ez volt a neve: »A bolond kisasszony.« Künn lakott messze a város szélén, a Seilaisen dombon, a régi temető fölött. Itt keveset kellett fizetnie, azért költözött ide.

Takarékoskodnia kellett, mert sok jövedelme nem volt, csak az a kétszázkilenczvenkét márká nyugdij és az a kis mellékkereset, mi innen is, onnan is esurrant, esőpönt. Benn a városban közönségesen tíz márkát fizettek hónapoként egy szobáért, itt pedig csak két márkát kellett fizetnie kis kamrácskájáért. Az igaz, hogy nedves volt, kályhája töredezett, falai feketék, ablakai töröttek. Télen át az ajtó alatt befújt a szél úgy, hogy sohova sem tudott menekülni a léghuzam elől. De a munkával itt keresték meg, azután most már kedve sem volt eltávozni, mikor tíz év óta itt lakott ebben a szobában; már a magáéknak tartotta a megbarnult falakat, a megrepedezett, kőműves után áhitozó kemenczét, a durván faragott padlászgerendákat, melyeket olyan sokféle színre festett az eső, megszerette azokat a kis ablakokat, a melyek egyedül osztozkodtak vele életének vig és szomorú napjaiban. Senkije sem

volt, a ki előtt feltárhatta volna szívéét, vagy a kinek elmesélhette volna, a mi néha napján szívében megrezdült. Néha, mikor gondolataiba merülve elüldögélt szobájában és tekintete el-elrevedezett majd maga előtt, majd a falakon vagy kemenczén, a tetőn és a padlón, akkor új életre kelt előtte minden, ezek megértették és ő beszélt hozzájuk, a mit ugyan senki sem hallhatott, de utána megnyugvás szállt lelkébe. Nem kívánta senki társaságát. Úgy vonzódott szobácskájához, mint a szükségben a hű barát hoztak szokatlan húzódnai, egy pillanatra sem hagyta el szívesen, csak mikor már körülményei föltétlenül követelték. Mikor elvégezte a dolgát, sietve tért haza, gyorsan becsukta maga után az ajtót, mintha csak valami ellenség volna mindig a nyomában.

Nem akart tőle megválni, nem birt elpártolni, pedig már a hideg egészen betolakodott és néha didergésre kényszerítette. Eltorlaszolta a szobát, a hogy csak tudta, de a tének erőszakos keze egy ütessel csak betolakodott. Nem maradt más hátra, mint a türelem.

Nem hívták mindig bolond kisasszonynak. Volt idő, mikor ismerték a rendes nevét is, a Sálin Sára néven. Olyan idő volt ez, mikor pusztá nevével is megdobogtatta a férfiak szívéét, lábba hozta az egész valójukat. De ez már rég elmúlt. Nem egy tél hórétege fődte be azóta a földet, nem egy nyár melege teremtett azóta új életet, ő most már a vénna sorvadó, vén lány. Az utczán játszadozó gyermekek megijednek tőle, ha meglátják s a mikor elhalad

mellettük utána kiabálnak: Bolond kisasszony, bolond kisasszony! Az urak oly kevélyen mennek el mellette, mintha nem is látnák, és az asszonyok, a kiknek himezget, kegyesen bólintanak feléje, mikor mélyen meghajol előttük. Ki emlékezik még az ő szebb, fényes napjaira, ki gondolná, hogy egyszer ő is volt fiatal és szép? Senki. Csak elvétve akad egy-egy azok közül, a kik akkoriban ismerték s ez a kevés is megelégedett azokról a napokról az élet forrongó zajában.

Hanem ő neki annál többször eszébe jut. A régi, kopott, szekrény fiókjába ott rejtőznek emlékeinek bizonyosságai. Ott találjuk legfeljül arczképét azokból a napokból, most már fakult, meggörbült annyira, hogy az arczvonásait sem lehet jól megismerni. De ő még mindig jól látja milyen volt akkor, a pompás, fehér bábruhában, hogyan göndörödtek hajfűrtjei, hogy duzzadtak, festettek meztelen karjai, mily kecses volt mélyen kivágott atlasz mellénykéje.

Ebben az öltözetben aratta életének legnagyobb győzelmét. Anyjával együtt Haminában volt egyszer. A császári hajó ebben a tájban a Suomi öbölben vitorlázott Hamina közelében és egyik reggel horgonyt is vetett Hattari kikötője előtt. Híre járt, hogy a fiatal nagy fejedelem is a hajón időzik és egész udvarával együtt a partra s ándékszik jönni. Nagy sürgés forgás támadt erre Haminában. A várost fellobogózták, zöld galyakkal, virágokkal felszítették. Este pedig bált rendeztek a városháza dísztermében.

A görög uralkodó család.

A politika kiszámíthatatlan szeszélye Görögországot a világ események szinpadára dobta. Ezen alkalomból nem lesz talán érdektelen a görög uralkodó családot olvasóinkkal megismertetni. György király, a kitől a krétai beavatkozás eszméje kiindult, mindenkor azon iparkodott, hogy a népszerűséget magának nemzeténél megszerezze. Azért is minden hazafias mozgalomnak lelkes támogatója volt. Elég ha erre nézve emlékeztetbe hozzák, hogy midőn az olimpiai játékok felújítását kívánta a görög nemzet, György király mihelyt erről értesült mindjárt felkarolta és a megvalósítás stádiómába vitte az ügyet. Jellemző különben a királyra az a jelmondat, melyet trónra lépte alkalmával választott s mely így hangzik: »Népem szeretete az én erőm«.

Görögország György király alatt kétízben tett szert terület nagyobbodásra s mind a kettőt királyának köszönheti. A joniai szigetekről Angolország mondott le a görögök javára az általa protegált dán herceg javára, midőn ez a görög trónra lépett, később pedig megkapták a görögök a szép thesszáliai sikot és pirus egy részét is.

A görög király legidősebb fia: Konstantin herceg, a görög trónörökös 1868. júl. 21-én született, nyílt és rokonszenves egyéniséggel csakhamar megszerezte a görög nép ragaszkodását. A katonai tudományok iránti előszeretettel alapos klasszikus műveltséggel egyesül személyében. Képzettségét jó részt Németországban szerezte. Hosszabb időt töltött Berlinben a 2. gárdaezrednél, melynek most is a suite tisztje. A német császári udvarnál megnyerő külső tulajdonai folytán mindig kedvelt és szívesen látott vendég volt. Az ősz Vilmos császár és a beteg Frigyes trónörökös csaknem család tagnak tekintették őt, és Zsófia hercegnővel, a német császár harmadik nővérével való eljegyzése óta csakugyan a német uralkodó család kebelébe is tartozott. Szolgálati idején kívül komoly tanulmányokkal foglalkozott és egyik legrizalmasabb látogatója volt a lipcsei és heidelbergi egyetemeknek. Nejével, kihez a leggyengédebb vonzalom köteléke fűzi, a legboldogabb családi életet éli.

György herceg, a görög flotta parancsnoka, aki most Kréta partjainál időzik, másodszülött fia a görög uralkodópárnak. Most 28-ik életében van, fregatt kapitány és hadnagy a dán tengerészetnek. Ő volt az, a ki 1894-ben az akkori orosz trónörökösnek Miklósnak jelenleg orosz csárnak világméretű útjában utitársul szegődvén, midőn ezt Oztuban, Japán egyik belső tartományában, egy fanatikus japán meg-

támadta, az orosz trónörökösnek segélyére sietett és őt a merénylő kezeiből megszabadította. Ez alkalommal maga is megsebesült. Jó modoru, rokonszenves embernek, képzett katonának tartják, a ki hatalmas testi erővel rendelkezik. Lehetséges, hogy a Kréta körül folyó harcokban nagyobb szerepet juttat neki a sors, György herceg már meg is kezdte ennek a szerepnek eljátszását, feláldozva magát nemzete aspirációiért a görögökkel vérrokon krétaiaknak felszabadításáért. A szabad népek érdeklődése és rokonszenve kíséri a vállalkozó ifju szabadsághóstit veszedelmes útjain.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, február 12.

Elnök: Szilágyi Dezső.
Jegyzők: Lehótzky Vilmos, Molnár Antal, Lakatos Miklós.
A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Perczel, Darányi, Josipovich.

Meglepetéssel kezdődött meg az ülés: *Sima Ferencz lemondott mandátumáról*. A jobboldal zajos helyeslésben tört ki, a mikor azt meghallotta. Ugyanekkor hirdették ki, hogy Sima mandátuma ellen megindították a vizsgálatot, a mi tehát tárgyalanná volt. *A Pongrácz Anzelm báró mandátuma ellen indított vizsgálatot* és *Meszlény Pál mandátumának igazolását* is ma vette tudomásul a Ház.

Indítványt bejelentett Kossuth Ferencz az 1848—49-iki szabadságharc félszázados évfordulójának megünneplésére.

Interpellációt bejelentettek Lepsényi Miklós, Benyovszky Sádor gróf és Kossuth Ferencz (a keleti kérdésben.)

Azután a már elfogadott törvényjavaslatokat sorban elfogadták harmadszori fölolvadásban.

Mentelmi ügyek.

Majd a *mentelmi ügyekre* tért át a Ház. Először is *Pichler Győzöt* vették elő, a kinek mentelmi jogát a bizottság *felfüggesztendőnek* javasolta. Pichlert két rendbeli sajtóvétségért kéri a bíróság: dákrománizmussal vádolt egy járásbíró és csalással egy ügynököt. A Pichler mentelmi jogának felfüggesztését a szélsőbal kivételével elfogadta a Ház. Csak Pichler maga állt föl a szélsőbalon a saját kiadatása mellett, de Szilágyi elnök ezzel a megjegyzéssel leültette:

— A képviselő ur a saját ügyében nem szavazhat.

Felfüggesztették még *Csipkay Károly*, *Rohonczy Gedeon*, *Ivanka Oszkár*, *Pulszky Agost*, és *Szentivanyi Árpád* mentelmi jogát csupa párbaj ügyben. Ellenben *nem* felfüggesztették föl *Pulszky Agost* mentelmi jogát azért, mert egy párbajügyben segédkezett. *Abrányi Kornél* mentelmi jogát a szivarvágó-ügyben *újra felfüggesztették*. *Serbán Miklóst*, a ki sajtó útján elkövetett becsületsértéssel, súlyos testi sértéssel, párviadal vétséggel és közszend háborítással van vádolva, *kiadta* a bíróságnak a Ház. Előzőleg azonban fölállt *Serbán*, az oláh.

— Szót kérek!

— Ön nem szólhat, — rivalt rája Szilágyi.

— Személyes kérdésben! — makacsodott *Serbán*.

— Személyes kérdésben nem szólhat. Csak védelmét adhatja elő.

— Hát védelmemet adom elő.

— Tessék! mormogta az elnök.

— Azt adom védelmemül elő — szólt *Serbán* — hogy én *Jankovics Béla* szolgabíró nem hátba ütöttem, hanem arczól vertem.

Mind az ingerelt párducz, ugy szókött föl Szilágyi. A csöngetyüt csaknem a *Serbán* fejéhez röpitette:

— A képviselő urat rendreutasítom!

A szélsőbal az ifju tribunt, a kinek gomblyukában piros szegfü diszelgett, nem adta ki, ellenben a többség kérlelhetlenül kiszolgáltatta a bíróságnak.

Zmeskál Zoltán ugyanamaz állítólagos hatósági elleni erőszak vádja miatt kérték ki, mely miatt a főrendiház egy ízben már megtagadta *Zichy Nándor* gróf mentelmi jogának felfüggesztését. A képviselőház *sem fűggesztette* föl *Zmeskál* mentelmi jogát.

Kiadták *Papp Elek*et becsületsértés és *Lepsényi Miklóst* kétrendbeli felekezetek ellen való izgatás miatt, a hogy a mentelmi bizottság javasolta. Érdekes volt, hogy a Kossuth-párt *Lepsényi* kiadása ellen szavazott, *Molnár János* apát hálásan a szélsőbal első padjának legszélsőre ült, az öreg *Madarász* és *Visontai Soma* közé. Nemrég még forradalmat csinált a néppárt, mert a szélsőbal padcsoportjába ültették...

Visontai Soma tovább ment, hosszú beszédben azt bizonyította, hogy *Lepsényi* a második esetben, a mikor a lapjában irt czikk szerzőjét, bizonyos *Mayer* czipeszt az esküdtszék fölmentette, jogtalanul kéri ki a bíróság. Megtámadta *Schmidl Gyula* előadót is, mert az azt állította, hogy az esküdtek azért mentették föl *Mayert*, mert nem benne, hanem *Lepsényiben* sem látta a szerzőt. Az esküdtszék hallgatagon ítél és nem okolja meg ítéletét, arra tehát nem lehet hivatkozni. Indítványt is

Itt érte Sárát az a nagy örökké emlékezetes kiténtetés, hogy az ifju fejedelem figyelmét nagyon magára vonta s ő vele tánczolt! Csak egyetlen egyet tánczolt, azt is ő vele, mással egy lépést sem tett.

Hogy milyen boldog volt ez estén, azt nem lehet elmondani. Mikor azt a képet nézi, úgy érzi, mintha most tűnnék el előtte ez az öröm. Az első pillanatban olyan volt, mint a félhalott, semmit sem tudott megérteni. Hanem a mikor kis vártatva eltávozott körükből a nagyfejedelem és mindenki az ő üdvözlésére sietett, kebelét akkor töltötte el csak az öröm, a büszkeség.

Egyszerre felkapták, az est fejedelemnéjének kiáltották ki, állandóan egész sereg udvarló környezte, a kik törték magukat legesekélyebb kiténtetése után is.

Ezután a nyár után uralkodott a szívek felett. Egy hadnagy miatta örült meg, egy tanár az Imatra zuhatagába ugrott, egy költő agyonlőtte magát; és valamennyi, a mint hire járta, egyedül csak az irányában táplált boldogtalan szerelem miatt.

Emlékei között nagy csomó vörös szalaggal átkötözött levelet őriz. Valamennyi az ő virágkorából való, egyik a félénk, másik a vakmerő szerelem érzelmeiről beszél. A sok forgatástól már összegyűrődött a papir, tintája megfakult, helyenkint már látni sem lehet az írást; nagynehezen tudna abból valamit kivenni, ha olyan jól nem tudná már kivülről is.

Akkoriban nem sokat hederített ezekre a levelekre, de mégis megőrizte hódításának em-

lékeül. Közülük egyetlen egy sem bírt szívéhez férközni, egyen sem könyörült meg.

— Végre is mit gondolsz már, — intette gyakran anyja, — válaszz már egyet!

Sára azonban csak a nagy fejedelemre gondolt; azt tartotta: van még elég idő. A világot sem hitte volna, hogy a nagyfejedelem nem hatolt valami nagyon vonzólag. Akkor hát miért is tánczolt volna csak egyedül ő vele és senki mással? Ki tudja, hogy a nagyfejedelem nem jelenik-e meg még valami szép napon és nem viszi-e őt magával? Az előtt is megestek ilyen csodák. Mily büszkén igazolná előtte hű szerelmét, bizonyítékul átadná udvarlóinak leveleit, megmutatná, hogy hány kéreje akadt.

Az évek egymásután tüntek el, a nagyfejedelem csak nem jött. Sára elolvasta »Monte Christót«, »Páris rejtelmét«, »A bolygó zsidót« és más érdekesítő francia regényeket. Olvasott és türelmesen várakozott. Biztosra vette, hogy a nagyfejedelem eddig már eljött volna, ha szívének szavát követheti. De biztosan megakadályozták s azért késik.

Sára ugyan föl sem vette azt, hanem az anyja már kezdett türelmetlenkedni. Nem tudta, hogy a leánya mily nagy reményeket rejteget keblében. Sára pedig egyre vigabb lett attól a gondolattól, hogy nemsokára mások is meglátják sejtelmének igazságát.

Egyszer az édesanyja olyas valamit említett, a mi törzsurásként hatott szívébe. Épen ez időtájt kosaradzott ki egy nagyon gazdag

és köztisztelőben álló nagykereskedőt, a min az édes anyja igen megboszankodott.

— Meglátod, hogy még férjhez sem tudsz menni.

Eleinte csak kaczagott az ilyen szavak fölött, de aztán már boszankodott és végzetül kínosan esett neki. Villámgyorsan feltűnt előtte az a körülmény, hogy utóija felé már nemcsak az ő körében sereglenek az udvarlók. Nehány gyermekeleány jelent meg a társaságban, a kiktől azt mondták, hogy csinosak, de neki bizony nem tetszettek. Felső, félig kifejlett csacsogó teremtések, a kik még állni sem tudnak, nincs semmi modoruk. És ezeket tartják takarosoknak. Meg sem lehet érteni az ilyen izlést.

Lehetetlen ezen még komolyan gondolkozni is. Az udvarlók csak tréfálódznak a kicsikékkal és ezek együgyűségükben mindezt valóságnak veszik. Egy csöp oka sincs tőlük félni, meg nevetségessé is lehetne.

Elhatározta magában, hogy a legközelebbi mulatságon a napnál világosabban meggyőződik ennek az igazságáról. Ezzel a czélzattal a legutóbbi divat szerint készítet magának fehér selyem ruhát, ujjá nem is volt neki, a derék oly mélyen volt elől és hátul kivágyva, hogy egész melle, gömbölyü karja, hófehér válla teljesen kilátszott.

Önelégülten, a biztos győzelem tudatában lépett az öltözön át a kivilágított terembe. Hát mernek-e még melléje lépni azok a kis takaros teremtések? Semmi esetre se! Ott álldogáltak

adott be, hogy a Ház ne függessze föl Lepsényi mentelmi jogát. *Polónyi* Géza azt bizonyítja, hogy itt elévülési eset forog fenn és így a Lepsényi-ügyben bíró eljárásnak helye nincs, annál kevésbé lehet kiadni. Az öreg *Madarász* nem az elévülés okából kéri, hogy Lepsényi mentelmi jogát ne függesszék föl, hanem mert törvénybe ütköző ürügygel kéri ki: ha a hatalom üldözni akar valakit, keresen jobb ürügyet. *Chorin* Ferencz, a mentelmi bizottság elnöke megjegyzi, hogy az elévülés kimondását a Ház eddig mindig a bíróságra hagyta, a vizsgálóbíróknak és bíróságnak pedig joga van bejelentett álszerző helyett az igazi szerzőt kikérni, ebben zaklatás nincs. Az esküdtek 6 szavazattal 6 ellenében kimondták, hogy az a czipész uem szerzője a cikkeknek, tehát a bíróság joggal kereste tovább, hogy ki hát a valódi szerző. Ajánlja a mentelmi bizottság javaslatát elfogadásra. *Komjáthi* Béla czáfolja *Chorin* állítását, az ő meggyőződése is az, hogy teljesen helyes a Visontai felfogás és ez esetben a sajtó törvény megsértése forog szóban. Ha álszerzőt jelentettek be, akkor a vizsgálat folyamán kellett volna házkutatás után kinyomozni a cikkek szerzőjét. Beszéltek még újból *Schmidt* előadó, *Visontai*, *Madarász* József, majd ismét az előadó, míg végre nagynehezen eljutottak a szavazáshoz. A mentelmi bizottság indítványát a többség — de *csakis a kormány — elfogadta.*

Simának is volt mentelmi ügye — ugyan mikor nem volt neki? — de már azt a Ház nem tárgyalta, lévén ma reggeltől Sima olyan egyszerű kétlábu tollatlan haiandó, a kit nem véd a mentelmi jog.

A Ház öt perc szünet után áttért a *kérvényekre.*

A kérvények.

Szünet után minden vita nélkül letárgyalták a hátralévő kérvényeket.

Az interpellációk.

Gr. Benyovszky Sándor egyenesen beteszti interpellációját az iránt, van-e szándéka a miniszterelnök urnak III. Béla király és neje hamvának hazaszállítása ügyében a szükséges lépéseket megtenni.

Kiadatott a miniszterelnöknek.

Kossuth Ferencz a krétai helyzetet és György görög királynak kiküldetését ismerteti. A jelek azt mutatják, hogy a helyzet komoly. Nem jelenti ugyan ez a törökök és görögök közti háború kitörését, de nagyon fontos körülmény, mert ha az a háború kitör, akkor a keleti kérdés, amely európai kérdés előtérbe tolu: a háború kiterjed a Balkán félszigetre is, ezáltal monarchiánk érdekei nagy mérvben koc-

kázatva lennének. Ismerteti ezután a keleti kérdést s a következő interpellációt terjeszti be:

Közölte-e a görög kormány a hatalmakkal, mily utasítást adott hajórajának, milyen az s van-e a hatalmak egyetértés az európai béke biztosítása irányában s mily állást foglal el monarchiánk, de nincs ily egyetértés.

Bánffy báró miniszterelnök: Kossuth fejtegetéseire nem terjed ki, bevallja, hogy nincs annyira tájékozva, mint Kossuth, a diplomáciai megállapodására nézve. (Mozgás balfelől. Elég baj ez.) — Reflektál a lapoknak tegnapi zártulésról irt egyes hireire. »A mint általam vélt van« (Viharos derűltég) helyesen jártam el. Elmondja ezután, hogy *Polónyi* urbi et vobi hirdette a zárt ülést s ezért jobbnak tartotta, hogy megtartsák s ott jelentse ki, hogy nincs szükség a zárt ülésre. — Kijelenti, hogy a bécsi lapok hirei azokról a nagy fontosságú katonai tanácskozmányokról — alaptalanok. Nincs ugyan abba a helyzetben, hogy részletes választ adhasson, de kijelenti, hogy Görögország lépése az összes hatalmak ellenzése dacára történt s a hatalmak minden erejükkel oda törekednek, hogy a *satusquo* meg ne zavartassék. Ennyit felelhet.

Kossuth Ferencz nem tartja komolynak a választ s kéri, hogy máskor épen olyan komolyan feleljen a miniszterelnök, amily komolyan ő a kérdést tette.

Polónyi személyes kérdésben szól.

Lepsényi Miklós a következő interpellációt intézi a belügyminiszterhez:

1. Van-e tudomása a belügyminiszter urnak, hogy *Zsazsi* Máté és *Brezula* Karolin sternzzi lakosok szabályszerűen kihirdetett jegyesek polgári költését *Winkler* Árpád lopassói anyakönyvvezető f. é. január 31-ikére tűzte ki, de midőn a jegyesek tanuikkal d. u. 1/4 órakor megjelentek, azzal az indoklással, hogy miért nem jöttek reggeli 9 órakor, a költést megtagadta s azt február 4-ikére halasztotta.

Helyes és törvényes eljárásnak tartja-e a belügyminiszter, hogy a jegyesek másnap ismét hasztalanul jelentek meg az anyakönyvvezetőnél?

Van-e tudomása a belügyminiszternek arról, hogy *Goreg* Pál és *Csipma* Mária jegyesek február 8-án, hétfőn reggel fél 10-kor megjelentek *Náthán* József ledniczi anyakönyvvezető előtt, aki elutasította őket azzal, hogy csak szerdán köthet házasságot?

Hasonló zaklatások kikerülése végett szándékozik-e a belügyminiszter intézkedni?

Perczel Dezső belügyminiszter azonnal válaszolt az interpellációra azzal, — megvizsgálja az ügyet.

Még hogy — »nem boldog a magyar.«

Szemere Miklós, *Széchenyi* billikomát kezében tartva, azzal végezte ünnepi beszédjét, hogy — »nem boldog a magyar.« Minő szokatlan hang ez a »jelen zenéjében?« Hát nem boldog ország az, melyben az uralkodó liberális párt képviselő-választásokra milliókat költhet? ahol fából is vas-hidakat építenek a *viczinális művészek*; ahol *Piombo* (magyarul *Pityi Palkó*) mázolásokért száz-ezreket fizetnek, mert tudják, hogy — a *bolondnak is megéri*; ahol egy és ugyanazon urtól nyugdíjat és fizetést is huznak a szolgák? . . .

Szerencse, hogy *Bánffy* báró ott nem volt azon a lakomán; majd adott volna az annak a »mult muzsikásának«: — *Szemere* Miklósnak! . . . No de ott fogyasztotta a gazdag menüt *Darányi*, *Dániel* báró, *Fejérváry* báró és *Wlassics* miniszter; hát ők mint a jelen »boldog éra« providenciaiális férfiai, nem tudták letorkolni azt a *Szemere* Miklóst? Nem tudták neki oda vágni, hogy mit *mikuláskodik* olyan reakcionárius, csöcselék néppárti enuncziációkkal, hogy »nem boldog a magyar«!?

Mert ha ilyesmit egy *Zelenyák* Jankó meg-ereszt, hát az ember — az eszéhez érti; de ha egy *Szemere* Miklós mondja, akinek az ősei valószínűleg a hétvezérel jöttek be ebbe a civilizálatlan országba, hát az már *elbírálás alá esik* . . .

»Per amorem patris Dei!« Ugyan miért nem lehettem én ott? (Azért, mert nem hiták. Szerkesztő.) majd sugtam volna én nekik, hogy hát: *mikor volt boldogabb az ország, mint most.*

Akkor-e, mikor ősei párduczos kacagányokban izzadtak kánikulában, az Isten perzselő napja alatt; vagy most, mikor sárgagombos frakkban lejt-heljük a czepperli-polkát? . . . Akkor-e, mikor őseink a nyereg izzasztója alatt megmelegített húst ették; vagy most, mikor azoknak a tatároknak, akik az őseket nehányszor jól megnáspágotlák (a goromba kutyák. Szerkesztő.) a mártásával majsoljuk a gazdag menüket? Akkor-e, mikor a török basa (a szemtelen. Szerkesztő.) azt irta a falu birájának, hogy: »*kutya gyaur fizess adól!*« és — nem fizetett (pedig volt miből. Szerkesztő) mert civilizálatlan volt az egész magyar pereputy; vagy most, mikor keztyüs lezből nyújtja a gaval-lér végrehajtó a »*hosszu levelet*«, meghajtja magát udvariasan és azt mondja, hogy »*méltótlanság fizetni*«? (De ha nincs miből? Szerkesztő.) . . .

Akkor-e, mikor a forradalomban pucoltuk a németek waffonrokját (kérem még akkor frakk volt. Szerkesztő.) és a magunk atilláján meg sétált az a bizonyos madár, amelyet molnárlegénynek neveznek, — a piszokban; vagy most, mikor a honvédeinknek több ágyuja van, mint *Menelik királynak*? (Itt aligha nem téved az író; mert hogy *Gábor*

csak a teremnek legtávolabb eső sarkában. Suttogtak maguk között csak úgy oldlat néztek rá, lopva nevetgéltek, mintha nem szokták volna még meg ezt a kört. Felmerülhet-e még csak gondolatban is, hogy ezek valamelyike uralkodik majd a szívek fölött? Soha, soha, a míg csak ez a világ tart.

Nevetésük bosszantotta már Sárát, kedve kerekedett egy kicsit megboszantani a kicsikéket. Mindjárt az estély kezdetén kínálkozott erre alkalom, mikor a keringő után az öltözöbe mentek hajdíszöket rendbe hozni. Legkönyebben itt lehetett őket megboszantani. Egyenesen az asztalhoz lépett és kevélyen rájuk szólt:

— Félre kis lányok, félre a tükörtől.

Nagyon jól tudta, hogy semmivel sem lehet őket úgy megboszantani, miut a »kis lányok« szóval. De mikor maguk akarták ezt így, el kellett volna azonnal menniök és helyt adniök.

A tükörből jól láthatta, mint bigyesztik fel ajkukat és mily haragos pillantásokat lövelnek rája. Ezt semmibe sem vette, hanem aztán olyas valamit is tapasztalt, a mi gonoszúl felháborította. Egy szöke haju, kék szemű, nyájas tekintetű fiatal arcot vett észre. ez volt az a szerencsétlen, a ki úgy magára vonta a figyelmét. Sára megfordult, hogy jobban megnézze. És valóban ez már egy csöppet sem volt tréfa. Ebben az arcban veszélyes versenytársra talált; az ifjuság varázsló bája ömlött el rajta, a mit már Sára soha sem kap vissza ezen a világon. Kinos érzés töltötte el egész valóját, nem tudott

huzamosan nézni erre az arcra. Miért is állnak ott az ajtóban, miért nem hagyták békében? Talán újra meg kellene boszantani a kicsikéket?

Hátat fordítva oda szólt hozzájuk:

— Ez a szoba csak felnötteknek van szánva.

A lányok elértették a czélzást és eltávoztak. De távoztukban megjegyzéseket tettek és Sára fülét is megütötte egy:

— Tökéletesen igaza van! Az ilyen vén lány már felnőt!

— Mint a villám, rohant közibök Sára. S mielőtt megmondolta volna, hogy mit tesz, arczul ütötte azt a szökehajut, hogy csak ugy esattant. Zavaros kiáltások hallatszottak erre a szomszéd szobából, hol a leányok együtt voltak.

A szökehajú sirva fakadt. Sára átlökte a küszöbön és becsukta az ajtót.

— »Vén leány!« Még vén leánynak mertek mondani!

A vér halántékába szökött, tagjai elszibbadtak, ujjai görcsösen szorultak ököibe. Szíve erősen dobogott, a vér csak ugy lüktetett ereiben. Minden oly homályos volt előtte. Csak az a szerencsétlen szó visszhangzott fülében: vén lány.

Gépiesen tért vissza a tükörhöz.

Hogy eltorzultak vonásai! Arcza viaszszárga lett, szemei kidülledtek, vadul nézett maga elé, nyaka vérvörös színben jádzott. Így egy cseppet sem tanácsos mutatkozni. Kár lenne most belépnie a szalonba.

Iparkodott lecsillapodni. Vízét ivott, fel és le sétálgatott a szobában.

Vén lány? Ezt sem fogják ugyan neki még egyszer mondani!

Volt még egy kérője, éppen a kéznél volt. Hirtelen elhatározás érlelődött meg benne. Főlhajtott még egy pohár vizet, a tükörben figyelmesen végig nézte magát, aztán mikor látta, hogy visszatért a régi arczzsine, az asztalról felkapta a legyezőjét és gyors léptekkel a teremnek tartott. Ott éppen most sorakoztak a négyesre, őt még senki sem vette észre.

Megállott az ajtóban, tekintete végig siklott a termen. Amott állott a nagykereskedő. Sára magához intette.

— Nem akarna erre a négyesre velem foglalkozni? Vagy már választott valakit?

Mosolygott, biztosra vette, hogy szavaival meghódította. Hanem ez egyszer keserűen csalódott.

A nagykereskedő udvariasan meghajolt, de aztán jéghidegen válaszolt.

— Sajnálatomra vissza kell utasítanom. Már le vagyok kötve máshoz.

És ezzel eltávozott.

A párok már fellállottak. Néhány urnak ugyan nem volt még párja, de feléje egyik sem jött. Mit jelentsen ez?

Rosszat sejtve nézett körül. És valóban most már megértette a helyzetet! A nők gunyosan mérték végig szemökkel és suttogtak egymás között. Biztos, hogy az imént történtek szolgáltak beszéd tárgyául.

Áronnak volt valami ilyenféle fábólvaló gyilkos szerszámja, afelől megemlékeznek a középiskolákban tanított magyarok története, de hogy azt a honvédekre hagyta volna: afelől sehohol sehol az ének. Szerkesztő.) . . . Akkor-e, mikor a »*revoltansok*« leveletése után, azt a tömegtelen csehmuzsikust mind ide a nyakunkra esdítette Bach Sándor elannyira, hogy még a prágai hidon posztot álló Nepomuki Szent János kőszobrá sem akart honn maradni? (Jaj ha rá gondolok azokra az időkre, borsózik a hátam! Abban az időben egész Magyarországon még csak *szilvórist* sem égethettek a bus magyarok: mert azok a mikrokafaloszféjú csehek a szilvát mind fölfalták „*csevesken knedliben*“ vagy most, mikor a saját fiaink veszik föl a jegyzőkönyvet, ha valami Mokány Berczi féle embernél patkány-mérget találnak a kos — akarom mondani a dohányzacskóban? . . .

Akkor-e, mikor a sárgamentés peleskei nótárius a közönség köréből rohant föl a színpadra, a gyilkos Othellónak megfogni a kráglját? (mert nem volt rendőr. Szerkesztő) vagy most, mikor (a nyáron) gyönyörködünk az alvó fakir Rigó Janni-forma kordován-pofájában? (kérem élő személyekre ne tessék hivatkozni. Szerkesztő). Akkor-e mikor a táblabíró a pesti Medárdusi vásáron, tizenkét botot veretett annak a handlénak a székenülő részére, aki a gyapjus-zsákjait kóstolgatás közben nagyon kihámitani találta; vagy most, mikor 8100 bálban büntetlenül hoznak be nyolcz milliárd pestis-bacillust Budapestre? . . .

Akkor-e, mikor az Isten házában az oltár előtt esküdtünk örök hűséget, ugy most, mikor a nagy tiszteletben álló segédjegyző ur nem jutékötéllel, hanem Spitz Bernát-féle szalaggal az egyedül üdvözítő polgáriházasságot? . . . Akkor-e, mikor a szorai czigány a behasított botja végén vivő lepecsételt levelet, míg a főúr, a szakcsi esperesnek sem akarta megmutatni; vagy most, mikor a »drum-drum«: kihirdette Bánffy báró az egész világnak, hogy mit firkálnak annak az ultramontán Molnár Jánosnak? Minő rettenetes eszközökkel dolgozik az a szörnű párt! Titkos milliokkal, feltámadt keresztes-vitézek légióival, aranynyal, mirhával és tömjénnel dolgoznak a néppártiak, az országot nagygyá, boldoggá tett liberális-merkantil, plutokrata, bürokrata pártnak a megbuktatásán? . . . Akkor-e, mikor a Bach-regime alatt, azt a rongy néhány forint adót se bírták rajtunk beattakirozni az ő huszárjai; vagy most, mikor azt mondja Bánffy, hogy — gavallérbab emberek vagyunk, sem hogy az osztrák sógorainknak nagyobb kvótát is nem fizetünk, hiszen *van miből*? . . .

Mindezeket pedig reaszummálva, láthatja Szemere Miklós: *menyire — eldobta a sulykot!* No de vigasztalódjék Bánffy Dezső báróval, midőn azt mondta, hogy:

»A messze jövődöt aggódva ne nézzed.
Hosszu időkre mi kurta az élet!« *Tuzok.*

A nagyváradi kir. tábla új tanács-elnöke.

A néhai Jelenffy Kornél volt kir. táblai tanácselnök halálával megüresedett állást a kormány nem sokáig hagyta betöltetlenül, mi különben az igazságszolgáltatás érdekében teljesen érthető dolog, mert mint a »Budapesti Közlöny« tegnapi száma hozza ő Felsége a nagyváradi kir. táblához tanácselnökönek Medvigy Mihály nagyváradi ítélőtáblai bírót nevezte ki.

Az erre vonatkozó legfelsőbb kézirat a következő:

Igazságügyi magyar miniszterem előterjesztése folytán Frits Róbert budapesti ítélőtáblai bírót a szegedi, dr. Hollerung Alfréd győri ítélőtáblai bírót a temesvári és Medvigy Mihály nagyváradi ítélőtáblai bírót, a nagyváradi ítélőtáblához tanácselnökké kinevezem.

Kelt Bécsben, 1897. év február 7-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Erdély Sándor s. k.

Az új táblai tanácselnök, ki most élete legszebb szakában van, bizonyára ugyan olyan tapintattal és buzgalommal fogja végezni hivatalát, mint elődje, mely ügybuzgalomnak oly nagy része van, hogy a nagyváradi kir. tábla egyike az ország legrendesebb és leggyorsabb ügymeneti bíróságainak, mert míg például a nagyváradi kir. törvényszéknél vannak ügyek, melyekben jólehet már 3 év óta folynak, még első bírói ítélet sem lett hozva, addig a táblánál az ügyek 2—3 hónap alatt rendszerint elintéztetnek.

Medvigy életrajza a következő:

1843-ban született Bereg megye Makos-Jánosi nevű községében. Elemi iskoláit Munkácsra, a gymnasiumot pedig Ungváron végezte.

A jogi tanfolyamot (akkor még csak III. évfolyam) a nagyváradi kir. kath. jogakadémián hallgatta 1862—1864-ig s ezek befejeztével visszatért Munkácsra, hol Pásztyi János ügyvéd, jelenleg curiai bíró irodájában volt ügyvédjelölt másfél évig. 1866-ban főispáni títkárrá lett kinevezve az akkori provizorium idejében a főispán helyett kinevezett bereg megyei adminisztrátor Budai Sándor mellé. 1867 február havában ügyvédi vizsgáját nagy sikerrel letévé, három hónap múlva Bereg vármegye II-od tiszti alügyészévé választotta

meg. Ilyen minőségben működött egészen 1872. január 1-éig, midőn a beregzsászi kir. törvényszékhez bíróvá neveztetett ki. 1837 április 1-én budapesti kir. ítélőtáblai bíróvá nevezte ki a király, honnan a királyi táblák decentralizációja alkalmából Nagyváradra helyeztetett, saját kérelme folytán. Már hat év óta működik ezen minőségében Nagyváradon s épen tizedik éve, hogy táblabíróvá neveztek ki, míg végre most ügybuzgalma, munkássága és tudománya elismerésül ő Felsége az ország egyik legnagyobb területű s ügyforgalmu táblájához tanácselnökké nevezte ki.

Az új tanácselnök kineveztetését örömmel fogadta Nagyváradon mindenki, mert egyéni tulajdonai és karaktere folytán régóta köztiszteltnak örvend társadalmunk minden osztályában.

Medvigy ruthén szertartású gör. katolikus s igen vallásos ember, melynek egyik eklatans bizonyítéka, hogy a Széchenyi-téren lévő orosz templomban már egy fél évtized óta vezeti az énekkart, melyet ő maga is alapított és szervezett és melyet előkelő állása és bokros teendői dacára nagy gondnal és szakértelemmel állított össze és vezet mai napig.

A kineveztetésről már reggel táviratban értesítették a kir. táblát és a kinevezettet, úgy hogy a hír csakhamar elterjedt a városban. Notabilitásaink nagy része még a délelőtt s délután folyamán személyesen fejezte ki gratulációját az új tanácselnököknek, kit a kir. táblabírák is testületileg üdvözöltek új állásában.

Medvig nős, családos ember.

UJDONSÁGOK.

* **A bibornok itthon.** Dr. Schlauch Lőrincz bibornok tegnapelőtt este a gyorsvonattal Nagyváradra érkezett. Ez alkalomból megemlítjük, hogy a bibornok ma délben ebédet ad, melyre városunk notabilitásai közül számosan hivatalosak.

* **A 37-ik ezredet mozgósítják.** A krétai háborúból kifolyólag egy rendelet érkezett a hadügyminiszteriumtól, mely a 7-ik hadtest, melyhez a mi ezredünk is

De hát már az urak fülébe is eljutott? Olyan kínos érzés fogta el!

Jelt adtak, a négyes megkezdődött. Csak ő maradt ott.

Kiszó fájdalom fogta el. Hát lehetséges ez? Még föl sem kérték a négyesre? Ilyen szögyen még nem esett rajta.

Szeme előtt minden elhomályosult, alig tudott megállni a lábán. Különös érzések keltek csatára benne a megsértett büszkeség, a szegény, a mellőzöttetés keserősége és az a kínos sejtelen, hogy mindörökké elvesztette csásb hatalmát. És mindez a kínos érzés egyetlen aggasztó tudattá egyesült. Teljesen megijedt.

Mikor néhány pár tüntetőleg haladt el mellette, hirtelen olyan gyengeség fogta el, hogy majdnem elesett. Az asszonyok oldalán volt üres szék. Oda tartott, de meglátta gunyos mosolyukat, a szemükből tükröző kárörömet. Hirtelen megállott és az ajtó felé huzódott. El kell innen menni el, ki az üde levegőre.

Magához vette felöltőjét öntudatlanul, egymagában indult neki a hosszú utnak hazafelé. Csak szobájában tért annyira magához, hogy egy kicsit tudott gondolkodni.

Mit is tett valójában? Csak rendreutasította azokat a nagyratoló tasczkókat — semmivel sem többet. Még is érdemelték, a miért oly arcátlanul viselték magukat irányában, hanem erről bizonyosan senkinek sem szóltak.

De hogy is tudnak oly föltétlenül bizni bennük? Miért nem kérdezik meg ő tőle is,

hogy áll a dolog? Oh, azok az emberek oly gonoszak, olyan rettentő rosszakaratuak!

Sirva fakadt és erre lecsillapult egy kicsit.

Még egyre látja maga előtt azoknak az asszonyoknak a gunyos arcát. Már rég irigykedtek rá s most örömradiában törtek ki. De hát egy barátja sincs, senki sem kel a védelmére?

Hová tüntek el bálványozói, hol vannak azok a régi udvarlók! A kik ugy fogadkoztak határtalan szerelmekkel, a legcsekélyebben is szolgálatjára állottak, hol vannak most? Oh, egytől egyik nyomorult árulók csak. Egyetlen becsületes lelket sem lehet közöttük találni.

Hanem hát majd ő is visszafizeti ezt nekik. Egyetlen-egy alkalommal sem megy közből, kikerüli őket, rájuk sem néz, ha véletlenül találkoznak az utcán. Megemlegetik majd még azt az estét.

Ruháját ledobta magáról, a pamlagra dobta. Majd összeszedheti holnap a szolgáló. Ugy sem tud ránézni erre a ruhára, nem szenvedheti, a miért oly kellemetlenségbe keverte.

Ez időtől fogva jó sokáig otthon maradt. Már elbűlt néhány mulatság nélküle; mindig reménykedett, hogy hire jön az ő távollétének, hogy fájdalmasan érezték hiányát, de hiába. Feléje sem jött senki, ha pedig hébe-korba az utcán találkozott valamelyik ismerősével, föltűnő hidegen, óvatosan köszöntek neki. Bizony már feléje sem néztek.

Hanem ő meguntta ezt a boldogtalan

egyedüllétet. Szenvedett és nem tudta kinjait enyhíteni. Anyja a háztartással volt elfoglalva; Sárának nem volt kedve mellé állni, nem tett neki ez a száraz, mindennapias foglalkozás. Elüldögélt egymagában, szötte az ábrándképeket, építette légvárát.

Hogy megelégedezék erről a kínos életről, érdekesítő regényeket olvasgatott. Ilyenkor tudott hinni a jövőben. Hogyha a nagyfejedlem már el is feledkezett róla, még jöhet valami dugszdag utas, a ki véletlen meglátja Sárát és abban a pillanatban halálosan belészeret. Elveszi és messze vidékre magával viszi. Hogy bánják majd akkor ügyetlenségüket ezek az urak.

Nyáralójuk mellett volt egy szép kis félsziget. Itt mentek el déltájban a gőzhajók. Ide járt ki most minden nap, fehér ruhába öltözött, haját fűrtökbe szedte, csinos nyári kalapot tett fel. Ott aztán könyökére támaszkodva eldől egy sziklán. Szoknyája festői ránczokba szedődött körötte, haja csigákban omlott vállára, hófehér kezével arcát simogatta. Mindig valami könny feküdt előtte, de sohasem nézett bele, hanem a víz fölött messze, a távolba tévedezett.

Igy várta álmaiba merülve a dugszdag vőlegényt. Ha a hajón jön, mindjárt meg kell látnia a szikláról. Megpillantja és azonnal belészeret, aztán hozzárohan oly gyorsan, amint csak tud.

A hajók egymásután uzztak el előtte. Messzelátójával a távolból már meglátta, de

tartozik, felszólítja, hogy legyenek elkészülve a mozgósításra. Együttal intézkedések tettek a tartalékos katonáknak, mozgósítás esetén való gyors behívására. Nem akarjuk e hirrel alarmirozni a közönséget, mely bizonyára aggodalommal fogja fogadni s éppen ezért utánna jártunk a dolognak s a hir megerősítést nyert. Magyarországról még egy hadtestet fognak mozgósítani, hogy melyiket, azt nem lehet tudni. Megeshetik, hogy nagyon rövid idő múlva elbucsuznak tőlünk derék katonáink. Tegnap már több helyen beszéltek e hirről s mindenütt megütközéssel fogadták.

* Egyházigazgatói kinevezés. A múlt évben elhunyt Ember Manó velencei róm. kth. hitközség gondnoka helyébe bibornok ur Ö Eminenciája a hitközség egyik oszlopos és tevékeny tagját J a b l o n s z k y Emil városi adópénztárnokot nevezte ki, kinek az új állásba bevezetése, valamint eskütelétele a mai nap folyamán fog végbe menni. A Jablonszkyt ért főpásztori kitüntetés a hívek között a legjobb hatást keltett és mindenki bizalommal és megnyugvással néz az új gondnok működése elé. Mi részünkről szívesen üdvözljük az új gondnokot.

* Katonai szemle. B e r z o l á k Károly altábornagy a helybeli honvédség szokásos évi felülvizsgálat végett pár nap múlva Nagyváradra érkezik.

* Új nagyváradai táblabíró. A M e d v i g y Mihály kineveztetésével megüresedett kir. táblabírói állásra Ö Felsőge B ó c z Géza gyulai kir. törvényszéki bírót nevezte ki. Az új táblabíró biharmegyei ember, atyja a nagyváradai I. sz. püspökség Jánosda-i uradalmán volt gazda tiszt. Bócz a szarvasi kir. járásbírósnál kezdte pályafutását, honnan a gyulai kir. törvényszékhez ment át, hol egész a mai napig működött. Bócz róm. kath. a negyvenes években levő férfi, kinek számos rokona és ismerőse van Nagyváradon.

* Nagyváradai csapatok a német császár előtt. Az idén megvalósítják azt a tervet, hogy a közös hadsereget a honvédséggel együttesen, egy közös nagy gyakorlaton bemutatja a hadügyi kormány a német császárnak. Tavaly is volt erről már szó. De elmaradt

erre az esztendőre. Ebben a tervben szerepe van — mint már jelentik — a nagyvárad ezredeknak a mennyiben a VII-ik hadtest, valamint az első honvédkerület is részt vesznek a közös nagy manőveren. Közlik a katonai újságok a tatai nagy manőver összpontosítási tervzetét is. Négy hadtest összpontosításáról van szó, ezek közt a temesvári VII-ik hadtestről, melynek körébe Nagyvárad is tartozik a 37. gyalogezreddel. És résztvesznek továbbá a manőveren mindazon honvédsapatok, melyek a négy hadtest területén állomásoznak, köztük a nagyvárad honvéd gyalogezred.

* Az egyetemi tüntetések folytatása. Az orvos-egyetem hallgatói Kovács professzor ellen rendezett multkori tüntetésük idejében megfogadták, hogy ebben a félévben már nem iratkoznak be Kovács professzor előadásaira. Így is történt. A hallgatók a mostani beiratkozáson mellőzték Kovács professzort és tömegesen Réczy Imre dr. professzor előadásaira iratkoztak be. Holnap van a beírás utolsó napja s Kovács professzornál eddig alig négyen-öten jelentkeztek leckekeönyvükkel, holott neki az elmúlt félévben száznál is több hallgatója volt. Bár az egyetemi hallgatóknak törvényes joga van arra, hogy szabadon válaszsza meg, mit és melyik tanártól hallgasson, a helyzet, a mi már is beállott, meglehetősen komplikált. A hallgatókat nem lehet attól a tanártól, kihez beiratkoztak, egy másikhoz átkényszeríteni, de Réczy professzor tantermébe alig fér be százötven hallgató. E tekintetben valószínűleg ismét a kultuszminiszter intézkedésére lesz szükség, annál is inkább, mert Kovács professzor nem fogja megengedni, hogy azok, kik nincsenek hozzá beírva, előadásait hallgassák. Az öreg professzor sajnálja a hallgatókat, hogy ellene való indulatukban készek megfosztani magukat a lehetőség-től, hogy az előadásokat nyugodtan hallgathassák.

* Villamos vasut Debreczen és Nagyvárad között. A Debreczen és Nagyvárad között létesítendő villamos vasut építése nem sokára a megvalósítás stádiumába jut. A vállalat részéről Mayer E. Ottó főmérnök ismételtén három napot időzött Debreczenben s a szükséges magassági feltételeket eszközölte a dohánygyár, a diószegi ut, továbbá a katolikus temető környékéről. A további feltételek a napokban fognak eszközöltetni. A tervzet szerint a vágányok Debreczenben a Battyány-utcáig lesznek fektetve. Itt lesz a végállomás.

* A debreczeni hírlapírók működvelőestélye. A vidéki hírlapírók szövetsége az ország minden nagyobb központján már megalakult s hogy nemcsak az egyszerű és szokásos taggyűjtőivel akarják a »tisztelők«, előfizetők és olvasók rokonszenvét megnyerni a szövetség iránt, azt bizonyítja az a tény is, hogy éppen, mint Nagyváradon, szellemi szórakozást is nyújtanak a közönségnek. A többek között a debreczeni hírlapírók pénteken és szombaton nagyszerű hangversenyt és színi estélyt rendeztek a szövetség javára. Az ünnepély műsorának legaktuálisabb része a jelenvolt s kitüntetéssel fogadott Szávay Gyula kamarai titkár, szövetségi alelnök remek prólógja volt, a melyben Debreczen legszebb fiatal hőgyei szerepeltek. Azonkívül közreműködött a mindkét este kitűnően sikerült estén a 39. ezred zenekara néhány kitűnő működvelő ének és zene számokkal s Komjáthy szinigazgató és neje Almácssy T. »Két év múltán« kedves vigjátékát és szintén a működvelők a »Czigány« 2 felvonását. Mindkét este a város színe-java töltötte meg a színházat.

* Államsegély egy tanító fizetésére. A vallás- és közoktatásügyi miniszter a köröspati gör. kath. tanító fizetésének 300 frtra való kiegészítésére évi 99 frtot engedélyezett az állampénztárból, négy egymásutáni esztendőre.

* A törvényszéki palota építése. A kir. törvényszék környéke már a romlás képét mutatja; az ódon épületek ugyan még állanak csak a hosszú kerítés falakat bontották le s a kertben levő százados fákat döntötték ki. Most az óriási terület pusztaság. Az épületeket a jövő hónapban hányják szét. A posta-távirida igazgatóság megkereste a várost, hogy a törvényszéki épület tetőzetén levő távirida vezeték tartóját a bontás miatt el kell helyezni. A polgármester az áthelyezésre nézve a közigazgatási bejárást február 15-én délelőtt 9 órára tűzte ki. Részt vesznek benne a posta-távirida igazgatóság részéről G á l l Elemér kir. főmérnök, Nagyvárad részéről D u s László főügyész. ifj. R i m l e r Károly főkapitány és B u s c h Dávid főmérnök. A telefon-vezeték szintén át kell helyezni a törvényszék épületéről.

* Kréta szigetéről. Ez a történelmi nevezetességű nagy sziget, mely három világrészről egyforma távolságban a világ legjártabb ten-

azért csak megmaradt előbbi helyzetében, nem mert sokáig a hajóra nézni, csak a víz fölött el, ki a messzeségbe bámult.

Hanem azért mindig tudta, milyen közönség van a hajón és különösen a férfakkal jött hamar tisztába. Ezek között egyre kereste a várva várt ismeretlent, a kit egész életén át szeretett, istenített.

Egyik nap a másik után mult el. Vágya nőttön nőtt, a sziklán hűségezen várakozott. A hetek csak úgy repültek, elmúlt a nyár is, beköszöntött az ős. Most már nem hevert, hanem újait összekulcsolva üldögélt. Szeme nem kalandozott a vizen, csak a part mentén, a honnan a hajót várta. Mikor aztán egy megjelent, aggódó reménységgel kísérté, a mig egészen szembe nem jött vele. Reménykedve nézett szerteszét, kereste az ismeretlen férfit, hátha észrevenné a hajón. Vagy már sohasem érkezik meg?

Kába remény! Csak nem jött meg. A nyaralók visszatértek a városba. A multságok új szaka köszöntött be, az az idő jött el, a mit ezelőtt mindig oly nehezen várt, a mely folytonosan új babérokat, új győzelmeket teremtett számára és annyi szívet összetört. Most, — mily különbség! Csak a távolból, fel-dult lélekkel szemléli az életet. Semmitsem hall a város társasköréről, föl sem veszik távollétét, nem hiányzik nekik. Nem tudott, nem akart ebbe belényugodni, — nem semmi áron sem! Minden ember szeméből az elrejtett

gunyt olvasta ki, minden szájszegletben látta az elfojtott mosolygást. De hát rossz a világ, kárörvendők az emberek!

Kerülte őket, a hogy csak tudta, elzárkózott előlük csendes magányába. A vén, magára hagyott leány örömtelen napjai várakoztak reá, a mi ellen már nem volt orvosság. És ez az igazság napról napra világosabban állott előtte, a férfiak hideg, nem törődöm köszönéséből, a lányok lenéző tekintetéből kiolvasta nevé: vén lány. És ez úgy fájt, úgy marta, mint a kigyó mérges foga.

Az elmuló évek egymásután hervasztották el reményeinek virágait. Élettelen, csendes, egyhangu napok várakoztak rá. Semmi sem teremtett változást az egyhangu napokban, semmi sem tudta felvidítani fáradt lelkét. Eleinte még csak követte egyik csalódás a másikat, de végre már nem is csalódhatott, mert már nem volt remélni valója.

De még hátra volt a legvégső csapás! Anyja meghalt. Meglett fosztva egyetlen támaszától is. Most már egyesegyedül az ő vállaira nehezedett a világ részvétlensége. Senkije sem volt, a kivel megoszthatta volna búsanatát, a kitől még várhatott volna valamit. Senki sem törődött vele most már, azt sem kérdezték, hogy él-e még vagy meghalt?

Folyton sirt. Nem izlett neki az étel, nem az ital. Megátkozta a világot, a miért csak keserítette és üldözte, vádolta az Istent, hogy mindenkire tud gondolni csak rá nem. De az

édes anyja hidegen, megmeredve feküdt ott, szemei örökre locsukódtak, szája kékes lett, a halál sárgasága ült arcán. Nem kelt föl, hogy megsimogassa az ő arcát, nem hallgatott parancsaira. Senki sem nézett feléje, nem gondolt vizsgálatására. Magára hagyatva szárazra sirhatta ki szemét.

Végre is kimerült. Nem tudott gondolkozni, semmit sem érzett már. Valami üresség kerítette hatalmába, a reménytelen jövő tátongett feléje, mely minden gondolatot kisöpört agyából.

Fásultan üldögélt és csak maga elé nézett. Észre sem vette, hogy a hitelezők jönnek, lefoglalják a butorokat, ruhákat. Tehettek miatta akármit is, nem tudták életre kelteni, semmi sem fájt már neki. Szobáját kifosztották, azután tudtára adták, hogy ő is elmehet. Elsőben megsem értette, majd nevetésre fakadt. Aztán felugrott tévetegen nézett és ujjból kaczagott.

Ettől fogva bolond kisasszonynak hívták. És ezóta ijesztgették vele a gyermekeket.

A csatorna mentén kerestek számára lakást. Oda vitték el a megmaradt ágyat, asztalt meg a vén fiókos szekrényt, ennek a fiókjába összegyűrték ruhadarabokat, szalagokat, oda-dobták fiatalkori arczképét, leveleit, ő azután elrendezte, egy csomóba kötötte a holmit. Mikor elköltözött a Seilaisen dombra, magával vitte kincseit. Ezeknek a szemlélésében élte le napjainak rövid örömeit. Ilyenkor elfeledkezett arról, hogy ő »vén leány«, »bolond kisasszony«.

gerének közepén terjeszkedik, ismét központjává lett a világeseményeknek. Akutális dolog lesz tehát ezuttal a nevezetes szigetet és történetét illetőleg egyet-mást elmondanunk. Kréta (olaszul: *Kandia*, törökül: *Kriti*) Törökország egyik legnagyobb vilajet-jét képezi. Területe 8697 négyzetkilométer. Lakosainak száma 304,000. Ezek közül keresztény vallású 210,000, mohamedán 90,000 és zsidó 4000. A görögök tehát határozott többségben vannak a szigeten, de a nagyobb városokban, melynek Kanea, (18,000 lakossal), Rethymno, és Kandia (görögösen Herakleion) a lakosság zömét mohamedánok képezik. A sziget meleg éghajlattal bír, buja vegetációja és termékeny talaja van. Eme tulajdonságánál fogva a világ összes hódító nemzeteinek igáját végig szenvedte. A »boldog« görög korszakra, amikor 90 virágzó városa volt a szigetnek Homérosz szerint, aki sűrűn emlegeti époszában a »eserkoszorus Ida« csücskét, következett a római, majd a bizanczi és szaraczin korszak. Egyideig *Venecze* birtokát is képezte, míg végre a török uralom alá került. E viszontagságok nagyon megrontották a sziget lakóinak jellegét és jellemét s az igazi ősi görögvár már csak a hegyek közé húzódtott *sfakivták* (a fehérhegyek lakói) között ereiben maradt fenn érintetlenül. Ezek voltak a múltban és ezek a jelenben is a sziget függetlenségének leglelkesebb és legerősebb bajnokai. A sziget görög lakossága több ízben megkísérelte már a török iga lerakását, így 1821-ben, 1868-ban és legutóljára 1877-ben a nép mindannyiszor kimondta függetlenségét és csatlakozását Görögországhoz. Az 1877-iki felkelés annyiban hasonlított a sziget mostani mozgalmaihoz, hogy a porta akkor sem rendelkezett elég erővel a lázadás megfékezésére s Európa már akkor Görögországhoz akarta csatolni Krétát, de egyelőre *Anglia protektoratusa mellett* török birtok maradt. A sokat vérzett sziget tehát teljesen megérett már arra, hogy a beteg török birodalom testéről leszakadva újra Görögországhoz, az anyaországhoz kapcsolassék, amit mostani felkelése is elérni óhajt s mely óhajt a szabadságszerető görögökkel Európa összes civilizált nemzetei is melegen osztják.

* **A László-malom ügye a Curian.** A »Sz—g« tegnapi számában közölte, hogy a László-malom bűnügyében már ítélték a kir. Curia s *Konda* Samut, mint az alsóbb bíróságok 4 évi fegyházra ítélték; *Feldheim* Izrael büntetését 2 évi fegyházról 3 évre emelte fel, s *Edelmann* Márkot, akit az alsóbb bíróságok 1 évre ítélték, felmentette. A hír városzerte nagy szenzációt keltett. Budapesti illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a kir. Curia még nem ítélték a nagyérdékű bűnperben s így az erre vonatkozó hír nem felel meg a valóságnak.

* **Két pénzüzetet jótékony adománya.** A »Biharmegyei Kereskedelmi Ipar- és Termény-Hitelbank« a városi árvaház czéljára 100 frtot; a »Gazdasági és Iparbank« ugyancsak az árvaház czéljára 25 frtot, a megyei jegyzői nyugdíj alapra szintén 25 forintot adományoztak.

* **Nagyvárad ifjú a krétai nemzetközi csendőrségénél.** Tegnap megemlítettük, hogy b. B o t t n e r huszár főhadnagy kérte a krétai csendőrséghez való áttételét. Ujabbán H a j d u s k a Árpád nagyvárad rendőrségi fogalmazó a 7-ik vonat zászlóaj tartalékos hadnagy kérte kinevezését főhadnagyi minőségben. Tegnap adta be kérvényét s a harcra-vágyó fiatal ember kérvénye valószínűleg rövid idő múlva teljesülni fog.

* **Nőiapidijasok a bíróságnál.** A nők munkaköre a közpályán megint tágult: a kassai királyi tábla területén a bíróságnál már legközelebb nőiapidijasokat is fogunk látni. Az érdekes újítást Berzelly Jenő, a kassai királyi tábla elnöke a törvényszéki elnökökhöz intézett körlevelével rendelte el.

* **Az új szabadkai törvényszéki elnök.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy királyi felsége F o r n s z e k Béla szegedi ítélőtáblai bírót a szabadkai kir. törvényszékhez

elnökké nevezte ki. F o r n s z e k Béla nagyvárad ember s itt végezte iskoláit. Később hosszabb ideig működött a nagyvárad-vidéki járásbíróságnál s Nagyvárad társas életében tevékeny részt vett és kedvelt egyén volt az előkelő körökben; kinevezését bizonyára örömmel fogadják ösmerősei.

* **Megtörtént.** Egy gazdag, de üres fejű ügyvéd szörnyen kérédik a társaságban, hogy ő mindig csak a legelső szabónál, a legjobb cipész-nél, a legjobb iparosoknál dolgozzon, mert ő mindig a legügyesebb s legokosabb embereket keresi fel, ha valami szüksége van.

»Mily szerencse ömre nézve, jegyzé meg erre valaki a társaságból, hogy a cliensei is nem hasonlóképp gondolkoznak.

* **A sétahangverseny műsora.** Az előkelő közönség egyedüli élvezetes szórakozása ez idő szerint Nagyváradon a 37. József ezred által rendezett sétahangversenyek. H e r n c s i r e k karmester a legkiválóbb zeneművekből állítja össze a műsort, úgy, hogy a zeneértő éppen úgy kellemes élvezetet talál benne, mint a laikus zenekedvelő. A negyedik sétahangverseny ma délután 5 órakor lesz a Sas nagytermében a következő műsorról:

1. Coschell S.: Japán győzelmi induló.
2. Kéler Béla: Csokonay-nyitány. Két magyar népdal után.
3. Strausz János; Éva-keringő a Pázmán lovag cz. operából.
4. Rosenkranz: Magyar-ábránd, Dopplernek Ilka cz. operából (Vadászkürt-soto.)
5. Popp Guill: Grande Fantasia brillante, Verdinek Rigoletto című operájából. (Fuvola solo.)
6. Lang Gusztáv: Nagyanyáska. Ländler. (Solo két hegedűre.)
7. Wagner Richard: Bevezetés a Lohengrin cz. opera III. felvonásához.

* **Segélykérés egy romániai magyar iskolának.** Romániában Brailában az ottani magyarság magyar ev. ref. hitközséget és magyar iskolát tart fenn, a melyben magyarul tanítanak. A román kultusz miniszter ujabban egy rendeletet adott ki, a melyben egy rendeletet adott ki, a melyben meghatározza, hogy az elemi iskoláknak miként kell felszerelve vezetve lenni s milyen tantervekkel látandók el, különben a rendeletnek meg nem felelő iskolákat május hóban becsukják. A hitközség lelkésze Nagy Sándor felhívást küldött szét Magyarországra s így Nagyvárad városához is, a melyben adományt kér az iskola czéljaira mert ha a magyar iskolát bezárják, az ottani magyarság beolvad a románok közé.

* **Megfenyegetett bankigazgató.** A nagyvárad »Gazdasági és Iparbank« igazgatója egy nyílt levelező-lapot kapott, melyben hajmeresztő fenyegetésekkel illeti egy névtelen egyén, ha a K á d á r Péter ellen fogatosított végrehajtást be nem szünteti. G e r ő Armin kapitány áttette az ügyet a rendőrséghez, mely kiküldte, hogy a kérdéses levelet K á d á r Péterné irta. Így a fenyegetések elvesztették komolyságukat.

* **Magyarország legvirágzóbb városai.** Az ország városainak életképességét és forgalmát érdekesen bírálhatni meg azoknak postajövedéki bevételeiből. E szerint Magyarország legelőkelőbb és legvirágzóbb 50 városa a következők:

Budapest 4 millió 926 ezer forint postajövedéki bevétellel, Fiume 302 ezer frttal, Szeged 230 ezer frttal, Zágráb 199 ezer, Arad 196 ezer, Temesvár 196 ezer, Pozsony 184 ezer, Nagyvárad 158 ezer, Kolozsvár 150 ezer, Debreczen 130 ezer, Kassa 128 ezer, Pécs 117 ezer, Győr 115 ezer, Sopron 109 ezer, Brassó 107 ezer, Nagy-Szeben 101 ezer, Ujvidék 90 ezer, Eszék 88 ezer, Versecz 82 ezer, Nagy-Kanizsa, Szombathely és Szabadka 76 ezer, Nagy-Becskerek és Székesfehérvár 72 ezer, Zimony 60 ezer, Szathmár 57 ezer, Maros-Vásárhely és Losonc 53 ezer, Kecskemét, Mármaros-Sziget és Miskolc 52 ezer, Pancsova, Eger és Zombor 50 ezer, Szolnok 48 ezer, Kaposvár, Nyiregyháza és Baja 46 ezer, Komárom 45 ezer, Ungvár, Eperjes, Lugos és Nyitra 44 ezer, Esztergom 41 ezer, Varasd 39 ezer, Sátoralja-Ujhely és Nagy-Kikinda 38 ezer, Békés-Csaba 36 ezer, Veszprém 35 ezer, Pápa 34 ezer.

* **A rajta vesztett házitolvaj.** Tegnap számunkban megírtuk, hogy Czigeli József nagyvárad asztalosnál, egy legény, kit Szabó Károlynak hívnak, nagyobb lopást követett el. Tegnap kísérték át az ügyészséghez, hol mindjárt ki is hallgatták. Most is beismerésben van, de nagyobb részt a Czigelt, asztalos inasára akarja ráfogni, ki azonban határozottan tagadja ez állítást s rágalomnak minősíti.

* **Szélhámos pinczér.** Tegnap a rendőrkapitányi hivatalhoz egy fiatal nő Weisz Fanni állított be és sirva kérdezte, hogy nem lakik-e Váradon egy Kovács József pinczér. Együtt éltek s házassági ígéreteket tett neki s egy ízben 480 frtot, később 120 frt értékű arany ékszert csalt ki tőle azon a czimen, hogy üzletet akar vásárolni, aztán elment s nem is látta két hét óta. A kapitány felvilágosította, hogy ilyen nevű pinczér nem lakik Nagyváradon. Weisz Fanni kérésére intézkedés tétellett a szélhámos egyén köröztetése iránt.

* **Életveszélyes csavargó.** Szántai Ferencz nagyvárad polgárhoz, tegnap beállított Fábri János csavargó s valósággal rablási álláspontra helyezkedve pénzt követelt s fenyegette, hogy ellenkező esetben megöli. A közveszélyes csavargót sikerült lefűtelni s bevitték a rendőrségbe, honnét ma fogják az ügyészséghez átkísérni.

* **Kilenczven csavargó.** Tegnap éjjel a nagyvárad rendőrség Sarkadi József rendőrbiztos vezetésével mellett nagy razzitát tartott nagy eredménnyel, amennyiben kilenczven csavargó került kézre. — Ezzel kapcsolatban a rendőrfőkapitány, tekintve, hogy sokan vissza szökdösnek s hogy ennek elejét vegye, egy erélyes és dicséretre méltó intézkedés létesített. Ugyanis ezentul, az inspekciós tiszt, minden éjjel köteles lesz razzitát tartani s így városunk lakóinak személy és vagyon biztonsága óriási sokat nyer.

* **A Főtisztelendő papság figyelmét felhívjuk a lapunk mai számában közölt hírdetésre, mely egy szent sir eladását ajánlja jutányosan.**

Születési és halálozási statisztika.

Nagyváradon az elmúlt héten a születések jóval fölülmúlták a halálozásokat. A nagyvárad állami anyakönyvezető-hivatalhoz február 7-től 13-ig bezárólag a következő születési és halálozási esetek lettek bejelentve:

Élve született 16 fiú és 21 leány; összesen 37 gyermek. Halva született 1.

Meghalt: 14 férfi, 11 nő, összesen 25 egyén.

E héten tehát 12 emberrel szaporodott Nagyvárad népessége.

Az ez idő alatt elhaltak névsora a következők:

Föriss János, Székely János, Koch Ferencz, Boros Margit, Burzik János, Hets Juon, Petrisor Demeterné, Jakab Etelka, Horváth Béla, Murvai Sándor, Rigó József, Berey Béla, Weisz József, Mikola Sándor, Nyaracska Agnes, Mokány Mária, Rempánszky Lipót, Rosenberger Géza, Birta Jánosné, Bitye Mária, Rácz Juliánna, Lakatos Borbála, Pozsonyi Jánosné, Tóth Juliánna, Klein Dávid.

EGYESÜLETEK.

Uj kath. kör. Az esztergom-bajvair. kath. népkör alapszályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Meghívás a „48-as Népkör“ választmányi gyűlésére. A nagyvárad »48-as Népkör« választmányi tag urak tisztelettel felkértnek, hogy a jövedelméről és a kör ügyeinek elintézése végett — fő hó 14-én az az Vasárnap délután 3 órakor — a körhelyiségében tartandó választmányi gyűlésen multhatatlanul szíveskedjenek megjelenni, annál is inkább mivel több olyan ügyek lesznek elintézendők, a melyekhez okvetlenül szükséges, hogy a választ-

mányi tagok többsége jelen legyen, melyre ez alkalommal is felhívja a válsztmányi tagok figyelmét az elnök s ó g.

Meghívó.

A nagyváradi Ipartestület Ifjúságának Önképző Egylete tisztújító évi közgyűlését f. hó 14-én illetve azon esetben, ha a tagok kellő számban meg nem jelennek, f. hó 21-én d. u. 3 órakor tartja meg.

Felkérjük az egylet tagjait, valamint az egylet iránt érdeklőket is, hogy minél nagyobb számban megjelenjen sziveskedjenek.

Nagyváradon, 1897. febr. 14-én.

Tenkei József,
jegyző.

Bertsey György,
elnök.

IRODALOM.

Schematismus historicus venerabilis cleri diocesis Magno Varadinensis latinorum. Pro anno Domini et millenarii 1896.

Nagyvárad Szent-László nyomda részvénytársaság 1896. 458 és 24 lap.

Ez a nagyváradi egyházmegye *millennáris* névtára messze tullelmedik egy névtár színvonalán; önálló becsü történeti emlékmű ez, melynek egy valamirevaló könyvtárból sem szabadna hiányoznia. Harminczkét lapon át tárgyalja benne *Bunyitay* Vincze kanonok az egyházmegye történetét, előbb a magyar, azután latin nyelven. A 79 laptól a 105 lapig Nagyvárad összes püspökeinek rövidre vont életrajzát, 106-tól 178. a nagyváradi kanonokok életrajzát adja a XII. századtól kezdve mostanig. Ez a schematismus tisztán történeti része. A 180-ik lapon kezdődik a tulajdonképeni schematismus, mely azonban minden egyes egyházi intézet, plébánia rövid történetét tartalmazza. Így a történet világánál szemlélve egyházmegyénk kifejlődését ugyszólván semmi ből, — mert hiszen Váradon a török elűzése után kis mustármag volt a katolicizmus csupán, — valóban a legteljesebb elismeréssel és hálával kell adóznunk azon dicső egyháznagyok emléke iránt, kik a katolicizmust s vele együtt a modern Váradot újjáteremtették. A schematismus történeti részének rendkívül érdekes és becses volta azon óhajt keleti bennünk: vajha minél előbb megjelenék *Bunyitay* kanonok ur monumentális történeti munkájának a váradi püspökség történetének negyedik kötete, melyből s a következőkből itt a schematismus lapjain is oly érdekes előleget kaptunk.

A schematismus különben fényes, tartalmához méltó kiállításban jelent meg; két finom fametszet és három ciznografia ékesíti. (A bibernok püspök címere, arcképe, Sz. László szobra, a székesegyház és rezidenczia képei.)

Addig is, amíg alkalmunk lesz mutatványt közölni a történeti részből, álljon itt néhány adat az egyházmegye statisztikájából. A váradi egyházmegyének 147 fölszentelt papja van, közülök 15 kanonok, 6 czimzetes kanonok, 16 apát, 17 prépost, 12 esperes, 66 plébános, 25 káplán stb. stb. Zárda van összesen 15 szerzetesek és szerzetesnők 179-en, 62 plébánia tiszta magyar, 4 magyar és német, 5 magyar és tót, 1 tót, német, magyar, egy csupán tót nyelvű. A kath. hívek összes száma az egyházmegyében (mely öt vármegyére terjed ki) 130.310; mivel 1893-ban 126,223 volt a létszám, a szaporodás, kivált a más vallásuakéhoz hasonlítva igen örvendetesnek mondható.

A schematismus, tekintettel annak tudományos történeti becsére, hogy a világiaknak is hozzáférhető legyen, több példányba lett nyomtatva és 1 frtéért kapható.

A román király köszönete Lakos Lajosnak.

Az elmúlt évben jelent meg *Lakos* Lajos városi adópénztári ellenőr műve „*Visszaemlékezés Törökországra*,” annak idején elismerést vivott ki s csakhamar román nyelvre is lefordították. Lakos a könyv egy-egy disz példányát elküldötte a török udvarnak, a román királynak s más méltóságoknak. A román király nevében Lakoshoz a következő levelet intézte a katonai iroda főnöke:

Ö Felsége a király Háza.

Bukarest 1897. febr. 5.

Uram!

Királyom és uralkodóm Ö Felsége magas parancsára van szerencsém Önt tisztelettel értesíteni, hogy habár becses művének román fordítását Ö Felsége már bírja is, mégis szivesen fogadja el az Ön által felajánlott „*Visszaemlékezés Törökországra*” című eredeti munkáját.

Egyidejűleg Ö felsége megbízásából a kiváló figyelemért szívélyes köszönetét van szerencsém azon hozzáadással tolmácsolni, hogy a felajánlott munka tartalma iránt Ö Felsége a legjobb indulattal van eltelve.

Engedje meg uram, ezen alkalmat különben felhasználnom arra, hogy Ön iránt érezett kiváló nagybecsülésemnek is kifejezést adhassak.

A kir. katonai iroda főnöke:

Vladercu
tábornok.

— **A Colosseum vértanui.** Képek a római amphitheatrum történetéből. Irta *T. O' Reilly A. J.* apostoli hittérítő. Fordította *Matyeczko* Theodor, papnevelőintézeti lelkiigazgató. E műben a Colosseum legkiválóbb vértanuinak mélyen megindító s az érdeklődést mindvégig lekötő történetei vannak előadva. Ára a 456 lapra terjedő munkának füzve 1 frt 20 kr., vászonba kötve, aranyozott sarokkal 1 frt 60 kr. Tíz példány egyszerre rendelésénél a füzött példányok 1 frt, a kötött példányok 1 frt 40 kr-ért adhatnak. Megrendelhető a „*Pázmány-sajtó*” Szatmáron, czím alatt és *Matyeczko* Theodor-nál, Ungváron.

IPARÜGY.

Felhívás az iparos polgárokhoz!

Azon meglepő siker, melyet az 1891-ik évben alakult iparos kör már eddig elért, bátorított fel bennünket arra, hogy a tisztelt iparos polgárságot annak nagyobb mérvben lendő pártolására ez alkalommal felkérjük; mert sikernek mondható az, miszerint csekély évi két forint tagsági díj mellett 1400 kötet válogatott és újabb irodalmi művek állanak a könyvtárban az iparos kör tagjainak rendelkezésére, a berendezési felszerelések könyvtár és készpénz 2500 frt értékét képviselnek, de nagyobb siker az, hogy megtakarított fillérjeiből évenként 200 frttal járul az ipartestület jótékonyági alapjához, melyből egy elaggott iparost tart el évente „*iparoskör* alapítvány” czímen a menházban, tőlünk függ ezen emberbaráti intézményt tovább fejleszteni, mert még ez által segítünk — a reászorult — iparos kenyértársunk sorsán, ugyanakkor a közbecsülésre és előismerésre rászolgálunk és emeljük az iparoság tekintélyét.

Felkérjük tehát a tisztelt iparos polgártársakat, miszerint ezen a közművelődés, az egymás közötti ösmerkedés és szorosabb összetartás fejlesztésére szolgáló, emberbaráti kötelességeket teljesítő intézményt, tömeges belépésük által pártolni sziveskedjenek, az ottani megjelenés ugysem tartóztatja vissza az ipari foglalkozásuktól, mivel csak ünnep- és vasárnapokon van látogatva, a mikor a nélkül is munkaszünet van, a könyvtár pedig csütörtök és szombat este, nyáron 6 órától 7-ig, télen 5 től 6-ig a tagoknak rendelkezésére áll.

A legjobb reménnyel telten maradunk hazafias üdvözlettel.

Nagyvárad, 1897. február hó 14.

Hann László,
iparoskör elnök.

Péchy Antal,
alelnök.

Milibák József,
alelnök.

Vegyteni előadás az iparos ifjaknak. Az iparos ifjak részére rendezett népszerű előadás ma, vasárnap a fizikai kísérletek teljes bemutatása végett a reáliskolában fog megtartatni. Miről résztvevők s érdeklődők azzal értesíttetnek, hogy a szokott időnél hamarabbsziveskedjenek megjeleni. Nagy-Várad, 1897. febr. 13. A rendezőség.

MULATSÁG.

Jurista bál.

— Február 13. —

A pillanat hatása alatt írjuk e sorokat. Talán éppen ezért nem tudjuk kellőképpen lerajzolni azt a fényes tündérországot, mely tegnap este a Fekete-Sas megfiatalodott termében uralta a fiatalok szíveit.

A könnyű, rózsaszín, fehér és kék selyembe öltözött leánysereg leltett körül a teremben s boldog volt az is, aki csak nézhette ezt a tánczot. A zene andalító akkordjai mellett, annyira elkábitotta a szemlélt, hogy csakugyan, nem a földön képzelte magát. Egy bájos hölgycsapat gyűlt össze, aztán elkezdtek tánczolni; szólt a zene, hullott a bók eső, viharzott a kedv s ez szülte meg azt a látványt, amilyenben nincs alkalmunk minduntalan gyönyörködni. Valóban, ilyen sikert még nem is képzelünk. Megvalljuk, kissé kételkedtünk még bál előtt is a sikerben, hanem mikor robogni kezdtek a kocsik s összetorlódtak a „Sas” előtt és valóságos mozgósítást rögtönöztek, — ekkor hittük csak, hogy a juristák nem hiába do'goztak.

Mikor aztán a terembe léptünk, valóságos meglepetés számba ment az ott összegyűltek diszes gárdája, az elegáns, előkelő közönség, melynek számát aligha lehetne megmondani.

A mi tudósítónknak például versben kellett volna megírni a referátát, de kijelentette az éjjeli órákban, hogy ha Arany, Petőfi és Heine együttes poézisával és szellemével rendelkezne, akkor sem tudna kitalálni olyan jelzöt, mely kellőleg festhetné ez estét, ami pedig a rimeket illeti, a legeslegesengőbb is eltompulna, mikor oly sok szép hölgy csengő hangjával kellene versenyezni.

Igy maradtunk a tény rideg regisztrálása mellett s így hiánypótlásul a névsorra vagyunk kénytelenek hivatkozni.

A jelen volt hölgyeket gyönyörű tánczrenddel lepték meg, mely ezüstből készült s kinyitván, két lap van benne. Az egyik a szünet előtti, a másikon a szünet utáni tánczrend van. Alól egy négylevelű, csinos kivitellő löhere csüng.

A terem és lépcsők pazar díszítésénél főszerep jutott a kertészüknek. *Farkas* József váradi-velencei mőkertészeti telepe pompás nővényekkel, oly izlésesen dekorálta a termet, hogy a jelenlevők általános bámulatát vívta ki.

A zenét *Halmaz* Gyuzsi és a 37-ik ezred zenekara szolgáltatta.

És csak most térünk át arra, a mit tulajdonképpen kezdenünk kellett volna a névsorra. De mivel prózai tudósítónk ily szellem nélküli referátát írt, a végére hagyjuk, hadd legyen a befejezés csattanós Jelen voltak:

Notabilitások: Ritoók Zsigmond, Beöthy László, Járossy Károly, Escherol Károly és Sándor, Pokorny Hermann, Virányi Győző, Maruneszku Athanasz, Konrad Márk, Lestyán Adorján, Mezey Mihály, Sipos Árpád, Hlatky Endre, dr. Márkus László, Balázsházy Bertalan stb.

A karzaton jelen voltak;

Leányok: Kiss Anna, Hegedüs Irén, Ficzek Margit, Tóth Margit, Konrad Margit,

Száhlender Etelka, Nábráczky Margit (Nádudvar), Fráter Matild, Örléy Anna, Balázsházy nővérek, Hlatky Margit, Persz Aranka, Bach nővérek, Jakus Jolán, Kohn Gizella, Julier Ella, Eleméry Klára, Keller Judit stb.

A s s z o n y o k: Hegedüs Gézáné, Tóth Mártonné, Ficzek Lajosné, Baróthy Sándorné, Konrad Márkné, Örléy Kálmánné, Balázsházy Bertalanné, Kohn Sándorné, Elő Jánosné Bach Nándorné, Reményffi Rezsóné, Miskolczi Ferenczné, Keller Józsefné.

A teremben voltak:

A s s z o n y o k: báró Gerliczy Félixné, Imre Jánosné, Stiedl Ferenczné, D. Escherolles Kruspér Sándorén, dr. Pallay Lajosné, L. Wertheimstein Alfrédné, Wechsler Adolfné, Tóth Jenőné, Dus Lászlóné, Böszörményi Gézáné, dr. Fássy Lajosné, Hlatky Endréné, Moskovits Mórné, Gyémánt Mihályné, dr. Berkovits Miklósné, Schwarcz Ábrahámné, Schwarcz Feriné, Cseresnyés Albertné, dr. Máthé Györgyné, dr. Márkus Lászlóné, Artaria századosné, dr. Molnár Ferenczné (Buttyin), Virányi Gézáné, dr. Weiszberger Lipótné, Krugstein Izidorné, Darvassy Lajosné, Frankó Endréné May Sándorné, Kepes Józsefné, Nadányi Gyuláné (fehér ducs gyöngyhímzéssel), öz. Tóth Józsefné, fekete selyem), Kunz Gusztávné (kék brokát), Steinbach Ervinné (szürke brokát), Janky Józsefné (bordeaux selyem), dr. Fleischer Lajosné (rózsaszín selyemruha), Berger Jenőné (rózsaszín selyem Krep de chinac áthúzza arany lepkékkel), öz. dr. Giroud Ottomárné (fekete selyem gyöngydiszszel), Beczkay Lajosné, Vértessy Andorné (testszín selyemruha), Cziffra Gerőné, Szedlarikné Dudinszky Anna (fekete bársony), Beczkay Arturné (fraiche színű selyemruha rózsaszín diszszel), Ember Gézáné (halvány lila selyem ruha camlia diszszel), Schwartz Jakabné, Miskovszky Anasztázné, Szokoll Wildburg báróné (rózsaszín brokát uszály, zsuvely könnyezve, valódi csipke és valódi gyémánt fejdisszszel), Laszky Árminné (aransárga brokát csipke gyöngyhímzés ibolyákkal diszítve), Parubek Antalné, Aczél Zsigmondné (rózsaszín selyem gyöngygyel és virággal), Stepán Istvánné, Meskó Boldizsárné, Imrik Péterné, Kepes Samuné, Fehér Dezsőné, (fehér selyem ruha ottomán csipke gyöngy és virág disz), Mihály Pálné, Öz. Dr. Mayer Ágostonné, Czegléd Sándorné, Oszterlam Árminné, öz. Eleméry Aurelné, dr. Korda Kálmánné, Jelenesik Istvánné, dr. Samson Mártonné (Elesd), Huzella Gyuláné, dr. Gálbory Józsefné, Szathmári Király Andorné Borhegyi Ferenczné, Stepán Gáborné (Zemplén megye) öz. Clapszia Arthurné, Beczhoy Szombathy Istvánné, Radó Ignáczné (rózsaszín moire-antiqu ibolya virággal), Sebő Pálné, dr. Heiman Józsefné, Mezey Vilma (barna selyem arannyal és zölddel áttörve), Bordé Ferenczné.

Leányok: Sipos Elza (kék selyem), Böszörményi Matild (fehér selyem), Escherol Laura (rózsaszín), Áron nővérek (fehér), Beczkay Gizella (rózsaszín), Járossy Karla (fehér), Pallay Erzsébet (fehér), Mayer nővérek (rózsaszín), Tóth Karla (fehér), Farkas Etelka (kék), Korda Irén (kék, lila csikkal), Eleméry Irma (fehér), Sebő Anna (kék), Cseresnyés Lujza (kék), Serényi Vilma (kék és rózsaszín), Girand V. Jelentsik nővérek (kék), Steinbach nővérek (krémsz.), Auspicz Rózsika (aransárga, csipkével és virággal), Schwartz Paula (Elesd, rózsaszín, gyöngyökkel), Sebestyén Malvin (rózsaszín), Diószegi Gizella és Mariska (rózsaszín), Gyémánt Gizella (rózsaszín, fehér betét), Roóz Margit és Ilona (fehér selyem hortenzia diszítés), Miskowszki Gizella (fehér selyem, rózsaszín virág), Ritoók Emma (fehér selyem, csipke diszítés), Wertheimstein nővérek (fehér-rózsaszín), Pokorny Melania (kék, piros virág), Szokol Wildburgné (rózsaszín brokát selyem), Kepes Gizella (sárga dusesz), Fényes Olga és Fényes Adrién (rózsaszín), Szombathy Margit (fehér), Molnár Adél (butyin krémszín, piros virággal), Frankl Margit (fehér), Krugstein Irén (rózsaszín), Kórossy Ludmila (kék), Stepán Ida (Zalamegye, rózsaszín), Marienescu Délia (rózsaszín), Czegléd Jolán (sárga), Podmaniczky Emmi (világos zöld), Papp nővérek (rózsaszín), Kepes Giza (sárga), Imre Jolán (rózsaszín), Cziffra nővérek (rózsaszín selyem).

A velencei g. kel. egyház bálja. A velencei állomás melletti teremben, ma a g. kel. egyház saját temploma javára bált rendez melyre a következő magyar szövegű meghívót bocsátották ki: A Nagyváradi-velencei gör. kel. román egyház 1897. évi február hó 14-én saját temploma javára, a váradi-velencei vasúti állomás melletti teremben zártkörű táncmulatságot rendez, melyre t. címet és b. családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Horváth Endre, Papp György, elnökök. Budai Miklós, Costa Demeter alelnökök. Sime Demeter, Panea Miklós, jegyzők. Id. Jónás János, Stringau Péter, pénztárnokok. Ostofi Flore, Avram Flore, háznagyok. Ellenőrök: Damsa János, ifj. Moka János, Panea György, Pogan János.

Farsangi naptár.

F e b r u á r 20. A Kereskedelmi Csarnok házi es-télye.
 > 20. Posta- távirtda altisztek és szolgálk táncestélye a Zöldfában.
 > 21. A váradi-velencei Gazdakör bálja.
 > 24. Hirlapírók hangversenye.

Igazságszolgáltatás.

Gyujtogatás. Balogh István, és Szapannos Károly suhancok, lopni akartak a Gróf Almásy Jenő nagy-jenő birtokon. Hogy pedig a cselédség figyelmét eltereljék, előbb az istállót akarták felgyújtani, de mivel ez nem sikerült, a Szerűs kertben, három boglya szénán hajtották véghez. Ekkor lopáshoz fogtak, de a tervük kivitelében megletek zavarva s a csendőrség mindkettőt elcsipte. A nagyváradi kir. törvényszék elé tegnap került ez ügy. Hosszas tanácskozás után mindkettőt vétkesnek mondták ki: egy rendű gyujtogatás, és egy lopás kísérletében, miért is úgy Balogh Istvánt, mint Szapannos Károlyt négy-négy évi fegyházra ítélte.

Meglopott ápolónő. Harsányi Nagy Sándort, a biharmegyei közkórházban ápolták. Tötös Bálintné ápolta, s mikor már jobban lett, az ápoló pár napra eltávozott s csak ládáját hagyta ott. Harsányi Nagy Sándor ezt látva feltörte és egy 50-es bankót, továbbá 2 aranygyűrűt ellopott. A törvényszék, tegnapi vágtárgyalása alkalmával, enyhítő körülményként véve a vádlott fiatal korát, büntetlen előéletét, továbbá, hogy a kár meglett térítve, hat hónapi börtönrre ítélte a tolvajt.

A felső verzáriak szokása. Jelentétkelen kis falu ez a Felső-Verzár, de azért mégis híres szokásairól. Egy ilyen szokása az is, hogy nem dolgoznak Pünkösöd harmadnapján nem ugyan valami vallásos érzülettel vezetve, hanem mert ez esetben meggyőződésük szerint a jég elveri a termést. Poppa Juon kovács legény nem tudta ezt a szokást s ugyancsak kalapálgatott a műhelyben. Músef Mikuláj népszerű harangozó ezt halva, fellázította a közönséget, és elkobozták az összes kalapácsokat. Poppa erre a harangozó ellen zsarolás vétsége miatt bünpört indított, de a törvényszék felmentette a vádlottat.

Egy híres tolvaj elítélése. Ki ne ismerné Pirocska Ferenczet. Nem régen tíz rendbeli lopásért ítélte el a nagyváradi kir. törvényszék hat évi fegyházra. A kir. tábla helyben hagyta az ítéletet s tegnap már a kir. kúriától is visszajött szintén változatlanul. Így most már Pirocska Ferencznek, — vagy akarja vagy sem — ki kell tölteni a hat évi fegyházát.

REGENY-CSARNOK.

A koldus halála.

KOLPING ADOLF után KERÉKGYÁRTÓ JÁNOS.

Egy darabig csendben nézte a feszületet megcsókolta s azután folytatta:

— Epen utolsó gyermekem halálának évfordulója volt, midőn a faluban egy ujonnan épült ház tetejét akartuk befejezni. Mivel a

legfelső álláson csak két embernek volt helye, nagyon vigyázni kellett. Megint rossz napom volt. Az első deszkán ülve éppen a függélyes önt akartam felállítani, midőn az utczán hangot hallok, mely egészen kihozott a sodromból. Olyan hangja volt, mint Erzsikének. A helyett, hogy ügyeltem volna a napszámosra, ki helyet kért, hogy követ rakhasson le, szórakozottan odább csúsztam s a deszkáról lezuhantam a földre.

— Esméletemet vesztettem s midőn ismét magamhoz jöttem, az orvos kezei közt találtam magam, ki eltört lábamat vizsgálta s kötözte. Meglehetős fájdalmat éreztem gerinczomban is. Hordóágyra tettek s haza vittek lakásomra. Szegény feleségemnek előre jelentették szerencsétlenségemet; szembe sietett és sirva borult rám.

— Erőszakkal választották el tőlem, mert a felindulás árthat, mondta az orvos. Vigasztaltam őt Isten akaratával, most először oly hosszú szenvedés után. Otthon újra bekötötték lábamat, mialatt kimondhatatlanul szenvedtem s meghagyták, hogy két hónapig leg-alább is mozdulni se merjek ágyamból.

— Hosszu idő volt ez, tele bajjal s nélkülözéssel, mely alatt Isten elvont mindentől, amim e földön volt. Még eleinte sokszor elfogott a düh, de a mit semmiféle veszteség megenni képes nem volt, azt megtette a szétzúzott testrészs az éles fájdalom, mely tagjaimat általjárta. Az Ur Isten látogatása tüdősségére van az embernek, mondta egyszer a plébános ur; ezt most magamon kellett megtanulnom. Testemet összetörte, hogy megmentse lelkemet. Megtörve a fájdalmától, szelidebb lettem s önmegadóbb. Az önmegadással pedig bevonult szívembe a meglegedés s ezt követte a boldogság.

— Áldott lelkű feleségem; ki angyalként virrasztott ágyamnál türelemmel s megadással imádkozott velem, éjjelt nappallá tett értem, hogy hogy szükségem ne szevedjek, sokáig küzdött a halállal, melyet magában hordott Végre a megerőltetés legyőzte őt s az idegláz ágyba döntötte. Ott a sarokba vetették meg a szomszédok ágyát; itt ebben a szobában ápolta őt a te jó édes anyád, János haláláig. Itt halt meg szemem előtt s nem tudtam pillait lefogni. Itt ezen az ágyon imádkoztam három nap ravatala mellett, mert kérésemre megengedték, hogy itt maradj benn. Be szívesen haltam meg én is!

— Ettől a feszülettől tanultam akkor önmegadást s imádkozni úgy, a hogy sohasem tudtam. Midőn nyomoruságommal s Istenemmel magamra maradtam, midőn elvesztettem mindent, mit e világon szerettem, akkor tanultam meg szeretni a keresztet. Keserű szenvedéssel telt napok voltak, de reám üdvösek. Olvasómon újra megtanultam a katekizmust s a keresztől önmegadást s alázatos érzületet.

— A midőn felkeltem, nyomorék voltam, alkalmatlan a nehezebb munkára. Sejtettem, hogy is lesz; ki is sirtam miatta magamat, de könnyeim közé már nem vegyült többé a keserűség. Bensőséggel fordultam Istenhez erőért. Megkönnyebbültem.

— Mindeddig a szomszédok tartottak el s a legszegényebbek tettek legtöbb szíveséget velem; midőn kimehettem, ez megszűnt. Elvászorogtam a templomba szentkereszt oltára előtt földre borulva Isten irgalmáért esedeztem mielőtt az emberek irgalmasságához folyamodtam volna s megkezdtem első körutamat a faluban.

— Kezdetben bizony nehezemre esett s csakhamar keserves tapasztalatokat szereztem, különösen mikor kezdtek megszokni nyomoruságomat s hidegült a részvét sokszor könnyeimmel áztattam a kikoldult kenyeret.

(Vége köv.)

TAVIRATOK.

Katonai tanácskozás a Burgban.

Bécs, febr. 13. (Saj. tud. táv.) Ma délelőtt ő Felsége elnöklete alatt három óráig tartó nagy katonai tanácskozás volt, a melynél jelen voltak *Krieghammer*

közös hadügyminiszter, báró *Fejérváry* magyar honvédelmi miniszter, *Welsersheimb* osztrák honvéd miniszter, *Beck* báró vezérkari főnök és több tábornok. *Hogy a tanácskozás a keleti bonyodal-makkal összefüggésben van, igazolja az a körülmény, mely szerint Ő Fel-sége a tanácskozás után egy órai ki-hallgatáson fogadta Sterneck admiralist, az osztrák-magyar tengeri haderő fő-parancsnokát.*

Előkészületek a mozgósításra.

Budapest febr. 13. (Saj. tud. táv.) A főváros katonai-ügyosztálya szigorú utasítást kapott, hogy a zágrábi hadtest-hez tartozó ezredek tartalékosainak behívó jegyeit a legrövidebb idő alatt elkészítse újabb távirati utasítás esetén azok nyomában szétküldhetők legyenek. Az utasítás arra is kiterjeszkedik, hogy a szétküldés olyan módozatáról gondoskod-jék az ügyosztály, miszerint az összes tartalékosok 24 óra alatt kézhez vegyék a behívót.

A lángbaborult Kréta.

Kanea bombázása.

Budapest, február 13. (Saj. tud. táv.) Konstantinápolyi express-táviratok szerint a török külügyminiszter táviratot kapott, hogy Krétánál a görögök aktiv ellenséges működéseket megkezdették. A görög hadihajók Kanea előtt megjelentek s tiz embert a partra szállítottak, hogy a görög templomot megvédjék. A törökök a görög katonákat megtámadták. A tiz ember védte magát, de a törökök tulerejének nem tudtak ellenállni s így csak kettő menekült el, a többi lekoncizolták. A megmenekült két görög közül az egyik eljutott a görög hajóig, *mire a görög ten-gernagy parancsot adott, hogy azonnal kezdjék meg Kanea bombázását.*

Budapest, febr. 13. (Saj. tud. táv.) Kanaéból jelentik, hogy a harc Kréta szigetén szünet nélkül tart. A sziget főbb helyei, mint: Kanea, Kandia és Rethymno a mohamedánok kezében vannak. A két előbbi város keresztény lakossága oda hagyta lakhelyét, míg rethymnoi keresztények elmenekülését a törökök megakadályozták. A görög hadihajók jelenléte fokozza az általános izgatottságot. A Haleppa körül táborzó keresztény felkelők állítólag hadiszerek-hez jutottak a görög hajók közvetítésével s a támadást már legközelebb megkezdik a város ellen. A török csapatok csak védőleg viselkednek a szigeten, mert az a 15 zászlóalj török katonaság, mely Kréta szigetére szorult, nem elégséges a támadásra. A porta Saad Edin pasát szándékozik Kréta katonai kormányzójává kinevezni, ez okból öt Begruthból már Konstantinápolyba is hívták.

A görög királyné sürgönye a csárhoz.

Budapest, február 13. (Saj. tud. táv.) Megbízható athéni értesülések szerint a görög királyné táviratot intézett Miklós csárhoz, melyben a krétai helyzetet és a görög nemzet rendkívüli izgatottságát jelzi ama kényszerhelyzet okául, hogy György herceg a görög hajórajjal Kréta utazott.

Görögök és törökök összeütközése a szárazon.

Budapest, febr. 13. (Saj. tud. táv.) A »Dail-News« jelenti Athénből: Itt az a hír van elterjedve, hogy a török kormány rabló bandákat szervez azon célból, hogy ezek Thessáliába betörjenek. A görög csapatokat a legnagyobb sietéssel a határokra küldték. Az éj folyamán az a jelentés érkezett, *hogy a görög és török előőrsek a határon egymásra löttek, sőt össze is ütköztek.*

Török csapatok mozgósítása.

Bécs, febr. 13. (Saj. tud. táv.) Hír szerint a görög csapatokat sürgősen a thessaliali határra rendelték. A török-görög határszéli őrseg között véres összeütközésre került a dolog. Maczedoniában huszonkét török zászlóalj indulási parancsot kapott, hogy azonnal a görög csatára vonuljanak.

A mindig kész — dementi.

Bécs febr. 13. (Saj. tud. táv.) A hatalmak a krétai események komoly fordulata óta folytonos összeköttetésben vannak, a sürgöny váltás egymást éri, de nem ütik dobra a megállapodásokat, a mi különben alig ha meg van köztük. Azt hivatalosan (!) megzafolják, hogy felszólították volna a Krétaiba indult hajóhadat, miszerint térjen vissza a Pireuszba.

A kiegyezési tárgyalások.

Bécs, febr. 13. (Saj. tud. táv.) Az osztrák kormány körök azt hiszik, hogy a kiegyezési tárgyalások a magyar kormányval gyorsabban és simábban fog menni, mint a monarchia mind két államában gondolják.

Az eddigi megállapodások már elég alapot képeznek arra, hogy mindkét államra nézve kedvezően oldassék meg a kiegyezés. Igen a kvóta emelése! Ugy az osztrák, mint a magyar miniszteriumban már dolgoznak a sör és szeszadó reformján. *A szeszadót a reform szerint tíz százalékkal s a sör adót is lényegesen fölemelik.*

KÖZGAZDASÁG.

Agrárpolitika Rumániában. Délkeleti szomszédainknak is meg vannak a maguk agrár-bajjai, melyeken nem segít sem az emelkedő ipar, sem a föld intenzívebb kihasználása, hanem csak az okos birtokpolitika. Ezt ők belátva elhatározták, hogy az állami javakat szétosztva parasztbirtokosoknak adják el. Ezek az eladások folyamatban vannak, csak hogy a telekkönyv hiánya igen nagy bajt okoz. Sok a pör, csekély a jogbiztonság s éppen ezért követelik ma már a telekkönyvek meghonosítását, ami meg is történe, ha a 27 millió frankra becsült költség nem akadályozná a reformot.

Terménytyö zsdé.

Bécs, február 13.	
Buza tiszai	8.75—0.—
» bánsági	8.30—0.—
» bácskai	8.40—0.—
» szokványáru őszre	0.—0.—
Buza szokványáru tavaszra	7.05—0.—
Rozs tiszavidéki	3.95—0.—
» szokványáru őszre	6.25—0.—
» szokványáru tavaszra	6.35—0.—
Tengeri magyar	6.40—0.—

Hivatalos arfényamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1897. febr. 13-én.	
Magyar aranyjáradék 4%	120—
Magyar koronajáradék	99.20
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	124—

Magyar vasúti kölcsön ezüstben 2 1/2%	101.75
Magyar keleti vasúti államkötvény 1876-ból	121.—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.—
Italmérségi jog megváltási kötvény	101.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar nyeresémi sorsjegy-kölcsön	151.50
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy kölcsön	140.—
Osztrák járadék papírban	101.25
Osztrák járadék ezüstben	123.—
Osztrák járadék aranyban	123.50
Tsztrák korona járadék	101.—
1860. osztrák államsorsjegyek	114.—
Osztrák magyar bankrészvény	955.—
Magyar hitelbank részvény	412.50
Osztrák hitelintézeti részvény	375.10
Osztrák-magyar államvasúti részvény	862.—
20 frankos arany (Napoléondor)	9.49
Német birodalmi márka	58.70
London vista	119.90
Páris vista	47.60
20 márkás arany	11.74

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

**Uj
diszes szentsir.**

PURGER J. B.

grödeni híres oltárépítő készítménye

5 méter magas

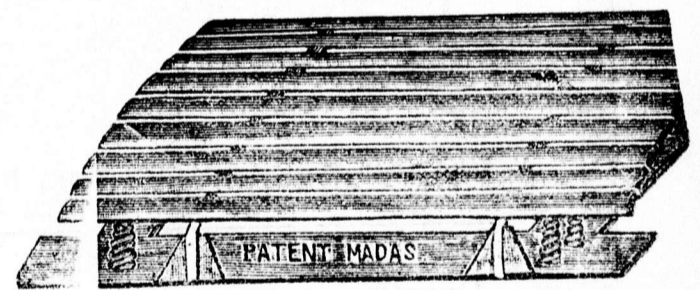
550 czméter széles

550 forintért

Nagyváradról szállítva

ELADÓ.

Bővebb felvilágosítást nyújt a kiadó-hivatal. 48-1-8

Az egészségre fontos

a szabadalmazott

egészségi ruganyos

ágy betét.

A berlini és genfi egészségi kiállításon a nagy arany-éremmel lett kitüntetve.

Ezen szalmazsák-pótló ruganyos ágybetét fölülmul minden ágybetétet, mivel a ruganyosság nemcsak a derék alatt, hanem a test egész hosszába egyaránt működik, így a test egészen egyenesen nyugszik, miáltal a **vérekeringést jótékonyan elősegíti.**

1 drb ára 90 cz. szélességig 4 frt 50 kr.
90 cz.-tól 100 czmig . . . 4 frt 80 kr.

Megrendelhető

MADAS LAJOSNÁL

Nagyváradon.

A méret 1 vagy 2 czm-nél kevesebbre veendő, hosszában és szélességében mint az ágy belmérete.

47-1-12

— A legolcsóbb alkalmi vételi áruház. —

Márkus József

252-16-52

ÁRUHAZA

Nagyvárad, Zöldfa-utca elején (Kohn Emánuel-féle ház).

Női és leány felöltő terme

Gallérok . . . 1 frt 50 krtól.
Kabátok . . . 4 frt 50 krtól.
Gallér, elegáns Plüsch . .
8 frt 50 krtól.
Gyermek-köpeny 3 frt 50 krtól.
Plüsch kabátok . . 9 frttól.
Fél Raadok félárban.
Kész blousok . 1 frt 80 krtól.
Gyapju alszoknyák . . .
1 frt 50 krtól.

A legújabb Thiebet gallér,
plüsch béléssel . . 16 frttól.
Model kabátok . . 10 frttól.
Valódi szörme gallérok . .
8 frttól.
A legújabb karakul gallérok,
plüssel kibéelve . . 9 frttól.
Női karmantyúk és sapkák
félárban.

Női ruhakelme és fehérnemű osztály

Egy szép angol ruhára 1.50
Egy téli gyapju kelme ruhára
2 frt 75 kr.
Tiszta gyapju Kasan méterje
52 kr.
120 ctm. angol kelme mtr.
65 kr.
Legújabb mintázott francia
kelme mtr. . . . 68 kr.
Szurah selyem minden szín-
ben mtr. . . . . 78 kr.

Fekete mintázott divat-sely-
mek . . . . . 1 frttól.
Legújabb szicíliai selyem,
alkalmi ruhákra . 90 krtól.
Tiszta gyapju sotisch kel-
mek . . . . . 52 kr.

1 vég szepességi vászon 3.80
1 vég rumburgi I. rendű 5.50
1 vég Schroll Chiffon . . 4.80
Csodálatos jó minőségű 2 sze-
mélyes selyem paplan . 6.35
1 madracz . . . . . 5 frt.
Futószőnyegek méterje 15 kr.
Kitűnő mosó barchetek 20 kr.

Teljes menyasszonyi kelengyék 100 frttól 2000 frtig.

Szabó-kellékek osztálya.

Legjobb minőségű harangszövet . 15 kr.
Foulard szatin . . . . . 13 kr.
Atlas szatin (minden színben) . . 25 kr.
Moarc harangbélés . . . . . 18 kr.
Lószőr kelme . . . . . 27 kr.
Vasszalu szövet aljbélésnek egész uj 16 kr.

Férfi-divat osztály.

Egy finom Creton ing 2 gallérral . . 1.40
Egy elegáns hálóing diszszel . . . 1.40
1 finom Chiffon ing . . . . . 1.20-tól.
1 egész finom ing 1.50
1 jó minőségű redős ing 1.25
1 kitűnő minőségű lábravaló 1.20
3 pár fegyházban kötött harisnya 90 kr.
Zsebkendőkben különlegességek

Női ruhák mérték után kitűnő szabás, elegáns kivitel 20 forinttól.

Mindennemű ruhadiszek, rövidárak a legolcsóbb árban.

— Férfi nyakkendőkben dús választék. —

— Vidéki rendelések kivételes figyelemmel. —

Mérték szerinti ruhák 24 óra alatt.

Ruhakelme minták bérmentve.

Szövet- és csipke függönyök.

Asztalneműk.